

Riksdagen

Uppteckningar

vid EU-nämndens sammanträden

2014/15:17

Fredagen den 12 december

§ 1 Allmänna frågor

Utrikesminister Margot Wallström

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för allmänna frågor den 18 november 2014

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för allmänna frågor den 16 december 2014

Anf. 1 ORDFÖRANDEN:

Välkommen hit, utrikesministern samt alla medarbetare, kabinetssekreterare och statssekreterare!

Vi börjar på en gång. Det finns inga utestående A-punkter? Nej.

Vill ministern lägga till någonting utöver den skriftliga återrapporteringen från mötet den 18 november?

Anf. 2 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Det är utsänt, så jag har ingenting att tillägga.

Anf. 3 ORDFÖRANDEN:

Finns det några kommentarer från någon kring resolutionerna, dagordningspunkt 5 om Europaparlamentet? Nej.

Då går vi vidare till dagordningspunkt 6, Utvidgningen och stabiliserings- och associeringsprocessen.

Anf. 4 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Ordförande och ärade ledamöter! Som brukligt antar rådet slutsatser om utvidgningsprocessen och framstegen för de enskilda länderna. Det är baserat på kommissionens årliga översynsrapporter.

Det är klart att utvidgningsprocessen är ett otroligt viktigt redskap för att skapa stabilitet, demokrati och utveckling i EU:s närområde. Det är stora utmaningar i dag, och många av länderna på västra Balkan liksom Turkiet är i ett tidigt skede, även om man kanske inte ska säga så om Turkiet. Det är väl knappast tidigt efter så många år.

Det är inte aktuellt med någon ny utvidgning under de närmaste åren. I stället bör vi enligt vårt synsätt fokusera på att hjälpa de svagaste länderna, till exempel Bosnien och Kosovo, att åtminstone inleda förhandlingsprocessen innan den här kommissionens mandatperiod är till ända 2019.

Särskilt i ljuset av att vi har en ny kommission, en hög representant och vice ordförande behöver EU visa att utvidgningspolitiken ligger fast, och därför är det bra att allmänna rådet enas om de här slutsatserna.

Vi noterar dock att Europeiska rådet inte kommer att godkänna slutsatserna, vilket har varit brukligt. Vi förstår att kortare slutsatser är en del av den nya ordförandens i Europeiska rådet arbetssätt. Vi kommer från regeringens sida att beklaga vid allmänna rådet att Europeiska rådet inte endosserar allmänna rådets slutsatser.

Fokus ligger alltmer på fundamentala frågor om rättsstaten, marknadsekonomin funktionssätt och administrativ kapacitet – Köpenhamnskriterierna – och det är ju viktigt för att säkra trovärdigheten i processen.

Nu sjsätter man en mer noggrann granskning också av ländernas ekonomiska politik och behov av strukturreformer. Inget av Balkanländerna anses vara en fungerande marknadsekonomi, vilket är ett av Köpenhamnskriterierna.

Sverige har fått gehör i flera av våra förslag, bland annat en ökad granskning av rättsstatens funktion och ekonomisk styrning. Vidare framhävs också enligt våra förslag vikten av utrikespolitisk anslutning till EU:s linje. Även jämställdhetsfrågorna lyfts fram.

För Sverige är det viktigt att framhålla att bilaterala tvistefrågor inte ska få blockera den här EU-processen eller att få ett omotiverat genomslag i utvidgningsprocessen. Som alla vet finns det ett antal bilaterala frågor som inverkar negativt på EU-närmandet: Turkiet–Cypern-frågan, namnfrågan mellan Makedonien och Grekland och också att fem medlemsländer ännu inte har erkänt Kosovo som land.

Det finns i år inte några utsikter till formella beslut till exempel om kandidatlandsstatus eller förhandlingsstart.

Serbien inledde förhandlingar i januari i år, och för att gå vidare mot att öppna olika kapitel kommer normaliseringsprocessen mellan Serbien och Kosovo att vara betydelsefull. Sverige välkomnar Serbiens arbete hittills, och vi vill se kapitelöppningar så snart som möjligt. Vi understryker samtidigt att anpassningen till EU:s utrikes- och säkerhetspolitik måste förbättras.

Under året har Kosovo paraferat ett stabiliserings- och associeringsavtal med EU. Vi verkar för att det här avtalet kan undertecknas så snart som möjligt.

Albanien blev kandidatland i juni i år, och nu måste de också uppfylla de här reformprioriteringarna som rådet har ställt upp för att kunna inleda förhandlingar. Vi väntar inte någon större diskussion om detta under rådet.

Bosnien tycker vi ska utnyttja det nya EU-initiativet som har presenterats och som vi kommer att prata om mer senare, och det betyder att Bosniens ledare gör åtaganden om reformer för att möta EU:s krav. Sedan kan de senare ansöka om EU-medlemskap. Vi ger fullt stöd till det här initiativet som kommer att diskuteras på utrikesministtermötet.

Grekland fortsätter på grund av namnfrågan att blockera kommissionens rekommendation om att Makedonien ska inleda förhandlingar.

Sverige verkar ändå för att rådet inte ska släppa frågan utan få till stånd en ny diskussion under våren nästa år.

När det gäller Turkiet fortsätter den olösta Cypernfrågan förstås att blockera medlemskapsförhandlingarna. Sverige verkar för balanserade slutsatser som både ger kritik och bjuder in till dialog. Det här är också någonting som jag pratade med EU-minister Bozkır från Turkiet när han var på besök i Sverige för några veckor sedan.

Det här är en viktig fråga, och det är viktigt att signalera till Turkiet att bidra på bästa möjliga sätt.

Anf. 5 ORDFÖRANDEN:

Har jag förstått det rätt att en del kommer att bli slutsatser, men en del saker blir inte slutsatser och då får vi fatta ett inriktningsbeslut om dem enligt vad ministern föredrog?

Jag tyckte att ministern sa i början att det inte skulle finnas med i slutsatserna.

Okej, det kommer alltså inte att finnas med till ER, men nu kommer det att finnas uppe.

Anf. 6 JOHNNY SKALIN (SD):

Herr ordförande! Vi delar inte regeringens uppfattning i frågan om att EU:s utvidgningspolitik bör vara en central del av svensk utrikespolitik.

Det hänger ihop med att vi anser att om vi ska utvidga Europeiska unionen måste man göra det under rätt omständigheter och förutsättningar. De länder som står på kö att bli medlemmar eller kandidatländer till EU är i huvudsak länder som har hög korruptionsgrad och inre eller yttre konflikter och som kanske till stora delar inte ens ligger i Europa, som Turkiet. Dessutom kommer de här länderna att belasta Sveriges medlemsavgift till EU i en väldigt hög grad.

Utöver detta, vilket vi i och för sig inte ser som något huvudsakligt kriterium, påverkar också fler medlemsländer den svenska rösträtten i Europeiska unionen. Vi får alltså ett mindre inflytande över svensk inrikespolitik eftersom EU i så hög grad påverkar den svenska inrikespolitiken.

Vi ställer oss alltså inte bakom regeringens hållning att utvidgningspolitiken ska vara en central del av den svenska utrikespolitiken, och vi ser det inte som någonting positivt att Sverige ska vara med och bidra ekonomiskt till de här länderna eller att vi ska ta in de här länderna som har kvarvarande stora problem att lösa, innan de har löst sina problem. Det brukar vara huvudspåret vad gäller just kandidatländer.

Jag vill därför anmäla avvikande mening, eftersom vi, till skillnad från regeringen, anser att man ska hålla en ansvarsfull linje när det gäller utvidgningen av Europeiska unionen och inte en oansvarig linje som snarast innebär att problemen ska lösas efter att kandidatländerna har blivit medlemsländer.

Anf. 7 DÉSIRÉE PETHRUS (KD):

Tack till statsrådet för inledningen! Jag har en fråga när det gäller just utvidgningspolitiken och Turkiet. Vi kristdemokrater är positiva till ut-

2014/15:17
12 december

vidgningspolitiken, och vi är också positiva till att Turkiet ansöker om medlemskap. Dock ska man naturligtvis uppfylla alla de kriterier som vi har satt upp inom EU.

När det gäller regeringens ståndpunkt är vi inte riktigt nöjda med den, vilket jag hoppas att ledamoten i utrikesutskottet nämnde. I EU-kommissionens framstegsrapport om Turkiet nämner man framför allt yttrandefriheten. Vi vet att man har stängt ned sociala medier och så vidare. Jag har själv varit i fängelset tillsammans med Amineh Kakabaveh, och vi har besökt personer som har varit fängslade för att de har jobbat som journalister.

Detta är naturligtvis inte acceptabelt, och det är förvånande att regeringen i ståndpunkterna inte har någonting med om att man ska lyfta upp demokratiska och politiska reformer som understöder mänskliga rättigheter och yttrandefrihet.

Jag skulle vilja höra statsrådet säga att man kommer att lyfta fram detta från Sveriges sida.

Anf. 8 KERSTIN LUNDGREN (C):

Det är självklart så att vi står bakom ambitionerna när det gäller utvidgning och öppenhet för EU, och det är viktigt att betona Köpenhamnskriterierna, rättsstatsfrågor och så vidare.

När jag läser i texterna till allmänna rådet som ligger här på bordet om till exempel Bosnien ser jag att man inte lyfter fram de frågor som vi betonar i andra sammanhang, nämligen att man också säkerställer minoriteters rättigheter och Europadomstolens beslut.

Det finns som regeringens ståndpunkt när det gäller FAC, men i den här sammanställningen förekommer det inte någon kommenterar om just detta. Jag tycker att det är viktigt att vi från svensk sida är tydliga med att också hävda att man lever upp till Europakonventionen i de här sammanhangen, inte minst eftersom vi väldigt snart kommer att få frågan om anslutning till Europakonventionen.

Anf. 9 AMINEH KAKABAVEH (V):

Tack, utrikesministern! Jag vill också betona att Vänsterpartiet stöder regeringens linje när det gäller utvidgningen. Samtidigt är vi och jag oroliga när det gäller Turkiets förhållningssätt till mänskliga rättigheter, kvinnors rättigheter, minoriteters rättigheter och det som Désirée Pethrus också var inne på, alltså yttrandefrihet och demokrati.

Turkiet är ett av de länder som har flest fängslade journalister och bloggare efter Iran. Det är viktigt att vi betonar inte bara marknaden, administrativa reformer, stabilitet och välstånd, utan även mänskliga rättigheter och kvinnors rättigheter måste ingå.

Presidenten uttryckte för två veckor sedan att det är en naturlag, och att det står i den islamiska lagen, att kvinnor ska vara hemma och att det offentliga inte är deras arena. Det är stort när en president säger så. Därför ska dessa frågor vara med när vi diskuterar mänskliga rättigheter.

Detta gäller också kurdernas rätt till deras modersmål. De har inte rätt att uttrycka sig på kurdiska i det offentliga rummet. Det måste relateras till denna diskussion.

Anf. 10 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Först och främst vill jag säga, om det inte skulle framgå av underlagen, att ni ska känna er helt övertygade om att vi kommer att påpeka behovet av att bevaka och kämpa för mänskliga rättigheter. Det gäller både Turkiet och Bosnien. Det råder inga tvivel om att vi har samma åsikter om detta.

När det gäller Turkiet driver vi hårt inom EU att de förhandlingskapitel som rör rättsstaten och fundamentala rättigheter ska öppnas. Det ger oss möjlighet att driva på att försäkra oss om att de finns med i lagstiftningen, att de implementeras fullt ut och att vi kan påverka utvecklingen på områdena. Jag ska se till att det kommer fram tydligt i det vi säger under rådets sammanträde.

Sedan vänder jag mig till Johnny Skalin. Titta på detta politiskt. Vad har givit framgång? Det handlar just om att lösa dessa problem. Utvidgningsprocessen ger oss ett verktyg att driva på länderna i rätt riktning – i demokratisk riktning. Det har varit den enorma kraften. De tidigare öst-europeiska länderna är nu fullvärdiga medlemmar i EU. Det kräver att vi fortsätter att hålla ögonen på, >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<, hur mänskliga rättigheter efterlevs. Men det är kraften i medlemskapet som en morot att driva på utvecklingen som har gjort att vi i dag inte längre har en uppdelning i ett öst och ett väst utan ett Europa som i hög grad är enat och som bygger på samma ideal och värderingar.

Det är en yttlig analys av läget och av vad vi kan åstadkomma. Det är just genom att engagera oss i dessa länder som vi kan driva dem i rätt riktning. Vad händer annars?

Anf. 11 ORDFÖRANDEN:

Det blir en perfekt övergång till nästa dagordningspunkt när vi ska diskutera rättsstatsprincipen.

Anf. 12 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Ordförande! Kan jag bara få säga att jag är glad för att vi har en så stark enad position när det gäller utvidgningen. Som jag sade tidigare kommer vi att markera att vi är missnöjda med att det inte tydligare framgår i rådsslutsatserna. Det är viktigt att Sverige även i fortsättningen är en pådrivande kraft när det gäller utvidgningsprocessen. Det har varit olyckligt med de uttalanden som har gjorts. Det ger intryck av att den på något sätt stannar upp. Det ger inte heller motivation till de länder som just nu är i färd med att reformera sina länder och att möta de krav som EU ställer.

Anf. 13 ORDFÖRANDEN:

Jag har också personliga kontakter med representanter från utvidgningsländerna. Eftersom Sverige är en förespråkare för en utvidgning har vi i dessa länder också ett öra för vår kritik när det gäller mänskliga rättigheter. De vet ju att det är en vän de talar med.

Anf. 14 JOHNNY SKALIN (SD):

Visst är det så att Europeiska unionen har medfört ett visst reformtryck på de östeuropeiska länderna, men reformtrycket har också skett till ett pris. Det går också ut på att skapa en stor enhetsstat, en europeisk federation. Vi har sett många tecken på det, särskilt under förra mandatperioden. EU genomförde stora steg mot en federationsprocess som tidigare hade setts som totalt omöjlig.

Om vi ska bygga en öppen och fri värld, vilket jag tycker att man ska göra, ska vi satsa på handel. Vi ska öppna för ett frihandelsområde, vilket EU nu faktiskt är. Jag menar på att vi behöver inte en stor enhetsstat för att genomföra det.

Vi ska också bjuda in dessa länder till diskussion. Vi ska såklart också stå upp för mänskliga rättigheter och demokrati i vår omvärld. Det kan vi också göra utan Europeiska unionen, hävdar jag.

Om EU vore ett fritt och öppet projekt för samarbete, som också vill utvidga samarbetet till de östeuropeiska länderna, skulle jag också stå bakom utvidgningsprocessen. Problemet är bara att det inte är det som Europeiska unionen handlar om. Jag tror på en värld i öppenhet och demokrati som utvecklar människor och som utvecklar medlemsstater sinsemellan, som utökar samarbetet i stället för att sluta hela processen gentemot en centralmakt i Europeiska unionen som bestämmer över medlemsstaterna. Det är så som utvecklingen faktiskt ser ut.

Det kostar mycket pengar att få med medlemsstaterna. Att detta ska vara en morot innebär också att vi efterskänker någonting till medlemsstaterna för att de ska känna att det finns en mening att gå med i Europeiska unionen. Det är en stor del av min poäng.

Ukraina har ungefär 45 miljoner invånare och med en bnp som ligger på 6–8 procent i relation till bnp per capita i Sverige. Det medför stora uppoffringar för de svenska skattebetalarna, inte minst för demokratin i Europa. Där förskjuts hela tiden makten från nationella parlament till Europeiska unionen. Det är vad jag vänder mig mot, inte att vi knyter de östeuropeiska länderna närmare oss. Där skiljer sig vår syn gentemot regeringens.

Anf. 15 KARIN ENSTRÖM (M):

Det är ingen hemlighet att vi tycker att regeringen är på helt rätt linje. Det är otroligt viktigt att vi står upp vid och står fast vid att utvidgningsprocessen ska fortsätta, trots det som utrikesministern beskrev här – det vill säga ett antal medlemsländers uttalanden, tillsammans med Junckers uttalande, inte att dörren är stängd men att det blir ingenting, som blev olyckligt. Det är en negativ signal. Det är bra ståndpunkter.

Av den anledningen vill jag försäkra mig om – det var lite oklart på utrikesutskottet i går – om utrikesministern också kommer att vara med på mötet. Jag vill understryka vikten av att Sverige är där med sin utrikesminister.

Anf. 16 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Än så länge är det med i planeringen. Sedan får vi se.

Ordförande! Jag nöjer mig med att utrikesministern säger att frågan om mänskliga rättigheter, demokrati och yttrandefrihet kommer att tas upp. Se det som ett medskick från min sida. Jag har ingen avvikande åsikt.

Anf. 18 ORDFÖRANDEN:

Det är tydligt att det finns stöd för regeringens ståndpunkt i frågan med de tillägg som utrikesministern har gjort på mötet samt att det finns en avvikande mening från Sverigedemokraterna.

Då kan vi gå vidare till dagordningspunkt 7, Säkerställande av respekten för rättsstatsprincipen.

Anf. 19 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Ordförande! Den här frågan, om hur rådet kan bidra till arbetet för att stärka rättsstaten diskuterades vid allmänna rådet i november mot bakgrund av ett diskussionspapper, som då också cirkulerades till EU-nämnden. Då fanns det ett brett stöd i medlemsstatskretsen för att utveckla former för en dialog i rådet som kan bidra till att man får en gemensam förståelse också för vikten av efterlevnad av rättsstaten, till exempel att man har återkommande dialog mellan medlemsstaterna.

Ordförandeskapet har berett frågan ytterligare, och sedan har de presenterat utkast till rådsslutsatser inför allmänna rådet i december.

Slutsatserna lyfter fram rättsstaten som ett av unionens grundläggande värden och något som alla medlemsstaters konstitutionella traditioner har gemensamt. Slutsatserna slår också fast att rådet ska inrätta en årlig dialog för att främja och värna rättsstaten baserat på objektivitet, icke-diskriminering och likabehandling. Dialogen ska vara opartisk och faktabaserad. Den årliga dialogen kan kompletteras med tematiska diskussioner. Det ska ske inom ramen för principen om överlåtna befogenheter och nationella identiteter och beakta principen om lojalt samarbete. Dialogen ska utformas så att den kompletterar andra EU-institutioners och internationella organisationers arbete och dra nytta av befintlig expertis och existerande instrument. Tanken är att i slutet av 2016 ska man utvärdera erfarenheterna av den förda dialogen.

Regeringen stöder att rådet utvecklar former för dialog. Vi anser att en sådan skulle kunna bidra till att stärka det ömsesidiga förtroendet mellan medlemsstaterna. Det är också viktigt att understryka att en dialog i rådet inte ersätter kommissionens ramverk. Regeringen betonar vikten av kommissionens oberoende och ansvar samt stöder att ramverket tillämpas oberoende av hur rådets arbete och strukturer utvecklas. Regeringen kan därför stödja utkastet till rådsslutsatser.

Anf. 20 KERSTIN LUNDGREN (C):

Jag har ingen avvikande uppfattning i den delen.

Nästa vecka är en speciell vecka när domstolen kommer att yttra sig över anslutning till Europakonventionen. Jag ser att det i texterna finns hänvisningar till andra internationella organisationer för att undvika dubblering av uppgifter. Det är naturligtvis i Stockholmsprogrammets

anda som det arbetet fortsätter. Men det är viktigt att i det här skedet understryka betydelsen av Europakonventionen, att den process som vi förutser med anledning av Lissabonfördragets uppdrag att ansluta till konventionen kommer att gå smidigt framåt. Det hänger naturligtvis samman med hela rättspaketet.

Anf. 21 JOHNNY SKALIN (SD):

Herr ordförande! Att ställa sig bakom att EU:s institutioner och medlemsstater tar sitt ansvar för grundläggande värden och rättsstatens principer är lätt att hålla med om. Vi har ett stort demokratiskt underskott i Europeiska unionen. Hur skulle det då se ut om våra medlemsstater inte lyckas upprätthålla demokratins grundprinciper?

Men i det här förslaget föreslår EU att ramverket ska bestå av en process i tre steg, nämligen kommissionens bedömning, en rekommendation och en uppföljning. Rättsstatsinitiativet kan ta bort medlemsländers rösträtt i artikel 7 i EU-fördraget, att det aktiveras om medlemsstater inte på ett tillfredsställande sätt följer upp kommissionens rekommendationer.

Om vi har uppfattat det rätt kan vi inte ställa oss bakom detta eftersom det kan leda till i princip vilka konsekvenser som helst, i praktiken rent politiska konsekvenser – om jag får spekulera lite grann.

Under förutsättning att vi redan har ett regelverk som kan hantera problemen i form av artiklarna 7 och 2 i EU-fördraget och artikel 258 i EUF-fördraget ifrågasätter jag om det verkligen är nödvändigt att driva igenom rättsstatsinitiativet. Behöver vi verkligen mer djupgående verktyg för att hantera den typen av problem som jag just har nämnt? Min bedömning är att så är inte fallet. Därför anmäler jag avvikande mening i förhållande till regeringens position.

Anf. 22 MARIA WEIMER (FP):

Som ni vet har mekanismen varit en hjärtefråga för oss. Vi gör en liten annan läsning av slutsatserna. I vårt perspektiv är de rätt illa skrivna eftersom de antyder att det ska bli vaga diskussioner i rådet om frågorna. Det är väl långt ifrån de skarpa tag som Folkpartiet – Folkpartiet drev frågorna under förra mandatperioden – hade hoppats på och som behövs inom rådet. Så som upplägget ser ut nu tror jag inte att någon vågar diskutera eller kritisera frågorna öppet i rådskretsen. Nu fick vi slutsatserna för bara en kvart sedan, och jag återkommer gärna med fler synpunkter.

En fråga vi ställer oss är om kommissionens rättsstatsramverk kommer att börja användas parallellt. Det är väl inget som rådet behöver godkänna. Det kan göras utanför det här ramverket, som jag förstår det hela.

Från vår sida ser vi gärna att ni begär ett tydligt svar från kommissionen i frågan på GAC och att ni upprätthåller den svenska ståndpunkten och kritiserar de svaga rådsslutsatserna som de ser ut nu. Vi tror att det behövs mycket mer starkare tag i en rådsslutsatstext för att verkligen upprätthålla den typen av kritik och granskning inom rådet.

Sedan måste kommissionen ha sin roll. Och precis som vi diskuterade förra gången det var uppe i EU-nämnden är kommissionens roll kanske

den mest centrala, eftersom kommissionen kan agera mer neutralt i de här frågorna.

Vår läsning gör att vi anser att det än så länge är alldeles för svaga rådsslutsatser, och vi hoppas att utrikesministern kan bidra till att stärka texten och verkligen upprätthålla den svenska linjen på allmänna rådet. Jag vill definitivt göra ett medskick, om inte mer. Men jag börjar med ett medskick från Folkpartiet i den frågan.

Anf. 23 ORDFÖRANDEN:

Också som en påminnelse: Ofta finns papperskopior på kansliet eftermiddagen före mötet. Man får gå till kansliet och läsa dem där. Det finns oftast en möjlighet för dem som har tid att göra det. Vi har ju haft vissa problem under detta ordförandeskap – eller alltid, till och med.

Hur ska man då tolka paragraf 4, emphasis that such an approach will be without prejudice to the principle of conferred competences? Folkpartiet gör en tolkning och Sverigedemokraterna en helt annan. Hur ska det läsas?

Anf. 24 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Ordförande! Den första principen är att man för första gången här ger rådet en roll, och det har inte varit okontroversiellt. Det är det som har varit svårt, att över huvud taget komma till den här texten, som vi också gärna skulle se var ännu starkare. Vi har ingenting emot att säga att vi gärna skulle vilja gå ännu längre. Sedan får man återigen vara realist om vad som är möjligt att åstadkomma. Men det handlar om att rådet och kommissionen kompletterar varandra för att stärka det här arbetet med rättsstaten.

En dialog i rådet ersätter inte kommissionens arbete. Det här handlar om rådet. Det handlar inte om kommissionens arbete. Det är redan stadgat vad kommissionen kan göra, och kommissionen ska fortsätta att sköta sin uppgift. Den här dialogen i rådet ska inte ha en direkt koppling till kommissionens ramverk och arbete, för det ska inte politiseras. Det är det som är risken, och det är det som har varit kontroversiellt.

Därför betonar regeringen vikten av att kommissionen ska vara oberoende och ha fortsatt ansvar som väktare av fördragen, och vi stöder att det här ramverket tillämpas oberoende av hur rådets arbete och strukturer utvecklas. Men det är ett stort fall framåt att rådet nu också kan ta upp, till exempel i en dialog och i tematiska diskussioner, problem som uppstår i medlemsländerna.

Det är här som en del medlemsländer håller emot, för man tänker att man plötsligt kan drabbas av en diskussion i rådet om pressfrihet, domares ställning eller vad det nu kan vara.

Därför är det här ändå ett stort framsteg, och det är också tack vare att Sverige har drivit på. Vi ska fortsätta att göra det, och vi har ingenting emot att det blir starkare. Vi stöder ju den tanken. Men just nu är det viktigt att vara glad för det vi faktiskt har på bordet och att vi ser ut att få en enighet kring att anta de här slutsatserna. Där är vi.

Det här har ingenting med rösträtt att göra, utan det skiljer på kommissionens och rådets roll.

2014/15:17
12 december

Anf. 25 ORDFÖRANDEN:

Jag tolkar det som att Sverigedemokraterna står kvar vid sin avvikande mening.

Anf. 26 MARIA WEIMER (FP):

Jag vet inte om de här slutsatserna redan har förhandlats i någon process i rådsstrukturen eller om det fortfarande finns en möjlighet att påverka dem på GAC. Då skulle det kanske finnas en möjlighet att vi trycker på från svensk sida. Om andra länder trycker på åt andra hållet är det viktigt att Sverige finns som motkraft. Som utrikesministern nämnde finns det andra åsikter i EU-kretsen, och desto viktigare är det då att Sverige verkligen ligger på i dessa frågor.

Jag är glad att höra att utrikesministern säger att man gärna skulle ha velat se starkare slutsatser. Vid presentationen av punkten beskrevs det som att ni var nöjda med dem, och det var då vi blev oroliga. Men om jag verkligen vet att ni kommer att fortsätta att driva på i den här frågan men också vara kritiska, och om det finns en öppning att verkligen driva på för en förstärkning av texten på allmänna rådet, nöjer vi oss med ett medskick på den punkten.

Anf. 27 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Jag tror att man i detta fall nog ska vara en medkraft snarare än en motkraft, alltså att se till att hämta hem det som har uppnåtts. Det här har ju förhandlats i Coreper. Men det vi kan göra är att muntligt markera att vi gärna hade sett att vi gick längre. Vi har i detta läge ingenting att vinna på att gå ut och vara emot den här texten, för det tror jag kan bli rent kontraproduktivt. Vi kan uttala oss om att vi gärna skulle ha sett att man gick längre, men det är inte läge att gå emot i den position som vi har just nu.

Jag vill gärna säga till Kerstin Lundgren att jag tycker att det är ett viktigt och bra påpekande, som vi gärna kan ta upp också i vårt inlägg och komma ihåg att påpeka.

Anf. 28 ORDFÖRANDEN:

Det här är början av en process, inte slutet av processen. Sverige har alla möjligheter att göra någonting vettigt med den.

Jag finner att det finns en avvikande mening anmäld från Sverigedemokraterna. I övrigt finns det stöd för regeringens ståndpunkt i denna fråga.

Vi går vidare till dagordningspunkt 8 om diskussionen om arbetsprogrammet för 2015 och den fleråriga programplaneringen. Såvitt jag vet har vi fortfarande inte fått kommissionens arbetsprogram, för de ska rösta nästa vecka, verkar det som.

Anf. 29 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Herr ordförande! Det här är ett favoritämne. Det är någonting som jag jobbade med som vice ordförande i kommissionen, så jag skulle kunna prata länge om det. Men det skulle ni förmodligen inte vilja.

Det här är viktigt för hur EU:s institutioner kan samarbeta. Jag anser att det är ytterligare ett exempel på framsteg. Kommissionen har initiativrätt och ska lägga fram de förslag som de anser är bra för Europas utveckling. Nu vid allmänna rådet ska kommissionen presentera det årliga arbetsprogrammet med initiativ som väntas för nästa år. Det antas av kommissionen dagen efter allmänna rådet.

Kommissionen skickade i november ett brev, letter of intent, till ordförandeskapet och parlamentet med information om inriktningen på kommissionens arbete. Det brevet har nämnden fått. Där tydliggörs det att grunden i arbetsprogrammet ska ligga i Junckers tio politiska prioriteringar, och det följer också de prioriteringar som Europeiska rådet antog i juni.

Det kommer nog inte att bli någon mer ingående diskussion om arbetsprogrammet, men man kan ge initiala reaktioner utifrån övergripande synpunkter. Vi tycker att många av de frågor som lyfts fram i brevet är viktiga: åtgärderna för ökad tillväxt, ökad sysselsättning, framtidsytande energi- och klimatpolitik och att utveckla EU:s roll globalt.

Från regeringens sida konstaterar vi dock att jämställdhetsfrågor, utvidgningsprocessen och miljö inte lyfts fram tillräckligt. De här viktiga områdena borde komma fram tydligare i kommissionens arbete. När arbetsprogrammet i detalj blir känt ska nämnden få tillfälle att diskutera det, när förslagen väl har lagts fram.

Ordföranden väntas föreslå att rådet ska enas om korta slutsatser där man välkomnar den dialog som har ägt rum med kommissionen om arbetsprogrammet och uttala en vilja att komma överens med Europaparlamentet och kommissionen om årlig och flerårig planering i framtiden. Medlemsstaterna väntas ställa sig bakom det här förslaget till slutsatser.

Anf. 30 ORDFÖRANDEN:

Jag har satt upp mig själv på talarlistan. Vi ska kanske låta bli att nördra ned oss i kommissionens arbetsprogram, vi som har mångårig erfarenhet av systemet där nere. Men jag vill ha ett tydligt medskick.

Det har varit en del diskussioner, rykten och konkreta förslag om att kommissionen planerar att dra tillbaka ett par lagstiftningar, till exempel om luftvård och avfall. Om det blir beslutet önskar jag att vi på tydligast möjliga sätt markerar att det inte är okej för vår del. Om det sker hoppas jag att vi är tydliga på den punkten, att vi vill ha de lagstiftningarna. De har dessutom kommit långt i själva processen. Rådet håller på att enas om slutsatser till och med.

Anf. 31 JOHNNY SKALIN (SD):

Herr ordförande! EU:s årliga program brukar aldrig innehålla någonting positivt om självbestämmande för medlemsstaterna inom Europeiska unionen. Det här är inget undantag gentemot tidigare år. Jag tror inte att kommande år, så länge kommissionen består av en massa federalister, heller kommer att utgöra något undantag.

I detta program lägger man till exempel fram förslaget om det nya tillväxtpaketet, vilket innebär inte bara att en ny strukturfond bildas utan även att 16 miljarder i EU:s budget riskeras. De här tillväxtpaketet bru-

kar inte heller fokusera på medlemsstaternas prioriteringar i huvudsak utan mer på vilka prioriteringar EU som helhet vill ha.

Där brukar man lyfta fram EMU-länderna som det mest prioriterade området. Det handlar om att man vill hålla ihop EMU-projektet, alltså att den gemensamma valutan ska fungera. Det brukar alltid innebära uppoffringar för länderna som står utanför, och det kommer det helt säkert att göra även under lång, överskådlig tid.

Vi är också kritiska mot den aviserade översynen av sexpacken och tvåpacken i syfte att förstärka stabilitets- och tillväxtpakten.

Vi är emot förslaget om en gemensam asylpolitik. Det här är ett område som EU verkligen inte ska lägga sina fingrar i, utan det är frågor som har en väldigt stor och genomgripande genomslagskraft på alla politiska områden i samtliga medlemsländer. Det gäller framför allt för Sveriges del, som står för den stora delen av mottagningen av flyktingar och invandrare i Europa.

Vi delar inte heller regeringens uppfattning om utvidgningsprocessen, som vi redan har varit inne på här tidigare i dag.

Vi är också emot den politiska överenskommelsen om programplaneringen. Vi menar att det är bättre att vi tar bort samordningsformerna helt och hållet och i stället arbetar för medlemsstaternas suveränitet.

I likhet med tidigare år invänder vi mot EU:s program, och vi anmäler därför avvikande mening.

Anf. 32 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Herr ordförande och ärade ledamöter! Det som diskuteras nu är just arbetsprogrammet för kommissionen, och det är inte så mycket tillfälle nu att gå in i varje detaljfråga och diskutera det. Men bara för att kommentera ordförandens synpunkter har Sverige påpekat för kommissionen att vi inte tycker om det här. I övrigt får vi återkomma till en diskussion när vi ser detaljerna. Här är det mer att se att det är att välkomna att man har den här typen av informationsutbyte och ger möjlighet till planering av hur man ska arbeta med dessa frågor i EU:s olika institutioner.

Det är inte konstigt, kan jag säga till Skalin, att kommissionen då försöker följa upp med de politiska prioriteringar som Juncker som ordförande i kommissionen har, att man säger att det är det som vi då vill följa upp med förslag och samarbete med de andra institutionerna.

Anf. 33 ORDFÖRANDEN:

Vi har dels ett inriktningsbeslut om diskussionen, dels ett beslut om den gemensamma förklaringen. Jag finner att det finns stöd för regeringens inriktning i diskussionspunkten och ståndpunkten i beslutspunkten, men Sverigedemokraterna har en avvikande mening när det gäller arbetsprogrammet.

Då kan vi gå vidare till dagordningspunkt 9, Ordförandeskapets vänner om ett bättre fungerande EU.

Anf. 34 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Herr ordförande! Det här kan vi nog göra ganska kort. Nämnden har ju vid ett tidigare tillfälle fått information om att vängruppen aktiveras,

och frågan har varit en övrig punkt på allmänna rådets möten under hösten.

Ordförandeskapet ska presentera sin rapport om de diskussioner som har förts i vängrupper, och de har handlat om hur EU kan bli mer effektivt, hur förtroendet för EU kan stärkas och hur slutsatser bättre kan följas upp och genomföras. De frågorna konkretiseras med öppenhet, fördragets principer om subsidiaritet och proportionalitet, samarbete mellan institutionerna, till exempel planeringsprocessen som är på rådets dagordning, och rådets arbetsmetoder.

Ordförandeskapet rekommenderar att diskussioner om EU:s funktionssätt upprepas med vissa intervaller, till exempel i samband med nya mandatperioder för Europaparlamentet och kommissionen.

Här har Sverige aktivt deltagit i diskussionerna och framför allt betonat betydelsen av öppenhet och insyn i institutionernas arbete.

Den här rapporten är en ordförandeskapsrapport. Den antas inte av rådet utan är ordförandeskapets egen.

Anf. 35 ORDFÖRANDEN:

Vi lägger det till handlingarna. Ifall det skulle uppstå en diskussion finns det stöd för regeringens inriktning.

Sedan har vi dagordningspunkt 10, Förslag till rådets beslut om Regionkommitténs sammansättning.

Anf. 36 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Ni kanske minns den här frågan från samrådet inför allmänna rådet i oktober. Den handlar om att antalet ledamöter i Regionkommittén måste minska med tre med början från nästa mandatperiod – den 1 februari nästa år. Enligt Lissabonfördraget får de inte vara fler än 350. Men sedan Kroatien kom med har de varit 353. Förslaget innebär att Estland, Cypern och Luxemburg får avstå en plats var. Sverige får behålla tolv platser.

Det gick inte att nå enighet vid mötet i oktober eftersom de tre medlemsländer som förlorar en ledamot inte var glada och inte kunde stödja förslaget. Nu görs helt enkelt ett nytt försök.

Anf. 37 ORDFÖRANDEN:

Den dynamiken känner vi igen från tidigare diskussioner.

Jag finner att det finns stöd för regeringens ståndpunkt.

Vi går vidare till punkt 11, Förberedelser inför Europeiska rådets möte den 18–19 december 2014.

Anf. 38 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Ordförande och bästa ledamöter! Detta möte blir det första under Donald Tusks ledning. Huvudfrågan väntas bli hur EU kan främja investeringar mot bakgrund av att återhämtningen i EU är svag och ojämna och att arbetslösheten fortsatt är hög, inte minst ungdomsarbetslösheten.

Denna diskussion kommer till mycket stor del att fokusera på kommissionens meddelande om en investeringsplan för EU. Europeiska rådet väntas ställa sig bakom detta. Regeringen har redogjort för planens innehåll i detalj, både i finansutskottet och i EU-nämnden tidigare.

2014/15:17
12 december

Det som Europeiska rådet väntas ställa sig bakom är att man skapar en ny investeringsfond. En investerarfunktion ska inrättas, och ansträngningar ska göras för att förbättra investeringsklimatet.

Regeringen välkomnar förstås denna diskussion om tillväxt därför att det är viktigt att få fart på ekonomin och att skapa fler och bättre jobb, inte minst bland unga. Utgångspunkten för det ska vara strukturreformer på nationell nivå. Det framgår också tydligt i slutsatsutkastet.

Vi anser att kommissionens investeringsmeddelande är ett viktigt bidrag och komplement till åtgärder på nationell nivå. Vi välkomnar att detta meddelande fokuserar på att man ska stimulera privata investeringar och stöder särskilt ambitionen att förbättra investeringsklimatet på EU-nivå.

Finansministern var här förra fredagen och har meddelat att statsministern tillsammans med sin danska kollega har skrivit brev till Donald Tusk för att lyfta fram några av de specifika saker som vi vill se reflekterade i det fortsatta arbetet.

Den första punkten är att det är viktigt med hållbara investeringar på energi- och klimatområdet och fokus på innovativa teknologier. Här upplever vi att texten kan bli tydligare och vill verka i den riktningen.

Den andra punkten gäller det fortsatta arbetet med den digitala inre marknaden. Det finns en mycket stor potential om vi ska ta till vara fördelarna med digitaliseringen på ett bättre sätt. Då välkomnar vi att detta nämns i slutsatsutkastet.

Den tredje punkten gäller behovet av åtgärder för att öka kvinnors deltagande på arbetsmarknaden. Därför anser vi att kommissionen i sin årliga tillväxtöversikt bör lyfta fram kopplingen mellan tillväxt och ökat arbetskraftsdeltagande av kvinnor. Den innehåller prioriteringar för den ekonomiska politiken och sysselsättningspolitiken.

Vidare välkomnar regeringen skrivningar om behovet av mer frihandel och att nå ett avslut i bilaterala handelsavtal med strategiska partner.

Generellt anser regeringen att det är viktigt att respektera reglerna i stabilitets- och tillväxtpakten samt taken i och reglerna för EU:s fleråriga budgetram.

I slutsatserna för Europeiska rådet görs också en lägesavstämning vad gäller fördjupningen av EMU. Den frågan ska tas upp vid ett informellt toppmöte i februari.

Dessutom kommer Europeiska rådet att diskutera utvecklingen i Ukraina. Den frågan kommer upp också på FAC.

Även andra aktuella utrikespolitiska frågor kan komma upp beroende på utvecklingen.

Sedan ska Juncker och Mogherini rapportera om de insatser som har gjorts för att bekämpa ebolakrisen. Men vi ser inte framför oss någon längre diskussion kring den frågan.

Anf. 39 ESKIL ERLANDSSON (C):

Ordförande! Jag tackar för föredragningen. Regeringen anger, vilket jag tycker är bra, i den svenska ståndpunkten att man anser att det är viktigt att värna sunda offentliga finanser och EU:s fleråriga budgetram för 2014–2020.

Tittar man på kapitaliseringen av denna fond kan man notera att det enligt min uppfattning finns luft. Om jag förstår det hela rätt ska den uppgå till 21 miljarder euro. 5 av dessa miljarder kommer från EIB, och 6 miljarder tas från redan befintliga program. Men var kommer resten av pengarna ifrån? Att anta den typen av kapitalisering tycker jag strider mot det svenska synsättet på hur vi finansierar saker och ting och hur vi kapitaliserar och garanterar saker och ting när vi gör sådana saker, vilket vi förvisso gör ibland. Men då brukar vi faktiskt anslå hela den summa pengar som går åt för att kapitalisera någonting.

Anf. 40 DÉSIRÉE PETHRUS (KD):

Jag tror att vi alla är överens om att vi behöver mer investeringar i EU och även i Sverige. Det är därför bra, och vi ställer oss positiva till att det kommer en så stor satsning.

Men jag har tre funderingar. Den ena gäller det ekonomiska åtagandet för Sveriges del. Jag uppfattar det som att man inom EU-budgeten ska garantera 16 miljarder euro. Det står att Sveriges garantiåtagande till den bni-finansieringsandel som ligger till grund för Sveriges EU-avgift är 3,4 procent. Ska man då räkna med att det är 3,4 procent av dessa 16 miljarder euro? Det är lite fluffigt. För oss som försöker förstå detta är det inte helt enkelt. Det är precis som Eskil Erlandsson säger. Detta kanske är utrett i finansutskottet, men jag tycker inte att det är helt klart för oss här. Detta gällde investeringssumman och Sveriges ekonomiska åtagande.

Min andra fundering gäller att det har stått i några skrivningar, som jag inte hittar just nu, att det ska komma lagstiftningsförslag i januari. Vad kan det tänkas vara för något? Kan vi få någon information om det här? Det låter som om det kan bli väldigt bråttom.

Min tredje fundering gäller en artikel från Dagens Nyheter om att Sverige har haft en önskelista till EU om investeringar. Det handlar om forskningsanläggningen ESS i Lund och Söderåsbanan mellan Åstorp och Teckomatorp. I denna artikel tar man upp de prioriteringar som jag har en fråga om. På vilket sätt har de förankrats, eller finns det enligt regeringen inte något behov av att förankra dessa prioriteringar i EU? I artikeln finns det också kritik mot att den svenska önskelistan är mycket kort. Den är på två sidor. Belgien har däremot haft en önskelista på 100 sidor med investeringar.

Jag skulle bara vilja ha några kommentarer från ministern om detta. Eftersom detta är förberedelser är det bra om vi har rätt ut så mycket som möjligt inför nästa onsdag.

Anf. 41 ORDFÖRANDEN:

Jag vill påminna nämnden om att vi hade en diskussion om denna investeringsfond med finansministern, då vi alla var överens om att man hade en rätt optimistisk kalkyl när det gäller multiplikatorfaktorn. Ni kan också gå tillbaka till uppteckningarna. Magdalena Andersson förklarade så gott hon kunde hur man hade kommit fram till detta med strukturfonder, faktor 18 och så vidare. Detaljerna i detta sammanhang har vi alltså haft uppe för diskussion en gång redan. Vi har tidigare i nämnden ut-

tryckt en viss oro för att kalkylen är lite optimistisk. Man kan läsa i upp-teckningarna även vad som hände den gången.

Anf. 42 NIKLAS WYKMAN (M):

Jag kan kortfattat konstatera att det ändå verkar finnas en viss diskrepans mellan vad finansministern uttryckte när hon var här om hur hon såg på möjligheterna för detta arbete och vad som sedermera har framkommit i korrespondensen med andra EU-företrädare och vad som har sagts i media.

Jag tolkade finansministern när hon var här – det får stå för mig – som att det ändå fanns en viss skepticism om detta arbete och om möjligheterna att nå de effekter som föreskrevs.

Sedan kom finansministern inte till finansutskottet för att göra en fördragning om detta på ett mer ingående sätt.

Därmed har frågan därefter inte belysts ytterligare. Det gör givetvis att det finns en del kvarstående frågetecken.

Anf. 43 MARIA PLASS (M):

Mina fråga har redan ställts, så jag väntar på svaret.

Anf. 44 JOHNNY SKALIN (SD):

Vi kvarstår vid vår tidigare uppfattning kring investeringsplanen och anmäler avvikande mening.

Anf. 45 ORDFÖRANDEN:

Det finns också att läsa i protokollet.

Anf. 46 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Det har, herr ordförande och ärade ledamöter, varit en diskussion från början om detta är en sorts glädjekalkyl. Det kvarstår en rad frågetecken. Det anser vi i regeringen också och kommer förstås att hålla ögonen på hur kommissionen hanterar hela denna fråga.

Hur ska man uppnå denna multiplikatoreffekten fullt ut? Jag tror inte att någon har stuckit under stol med att vi också gärna vill se hur man tänker sig att få denna stora utväxling.

Kommissionen svarar att denna fond ska finansieras inom taken för den fleråriga budgetramen. Man ska också lägga fram lagförslag i början av nästa år. Det är klart att regeringen noga kommer att bevaka den frågan då.

Jag ger mig inte in i att diskutera det som är finansministerns specialitet. Hon får fortsätta att svara på frågor om siffror och detaljer.

Däremot kan jag säga någonting om projekten. Sverige har mycket riktigt skickat in ett fåtal projekt till denna lista. Det ska ses som exempel på angelägna projekt. Det kanske också är så att investeringsbehoven är mindre i Sverige än i många andra länder. Vi har redan ett stort antal investeringsprojekt. Sedan har det varit lite oklarheter om exakt vilka slags projekt som medlemsländerna ska skicka in. Jag tror därför inte att man ska jämföra sig med något annat land. Jag har ingen aning om hur listan med 200 projekt ser ut och hur långt man har kommit. Det har varit

en avvägning. Hur långt ska dessa projekt ha kommit? Är det sådana som ska vara redo att faktiskt sättas i sjön, eller ska de vara bara på planeringsstadiet? Där har dialogen med kommissionen fått ange hur man ska tänka om detta, och den har inte alltid varit helt utmejslad.

Detta är alltså ett helt nytt enormt projekt som sätts igång, och man kan säga att det har sina uppstartsproblem.

När det gäller den investeringsfond som man har sagt ska vara på 21 miljarder euro föreslår man att man ska ta 5 miljarder euro från EIB från existerande kapital och sedan ett garantiåtagande från EU-budgeten på 16 miljarder euro.

Återigen: Alltihop blir oerhört tekniskt. Jag tycker att det är bättre att följa upp och ställa fler frågor även till statsministern när han kommer hit om hur han och finansministern ser på dessa detaljfrågor. Jag utgår från att detta har diskuterats även i finansutskottet. Jag tycker inte att jag har så mycket mer att tillägga.

Anf. 47 ORDFÖRANDEN:

Det står i ståndpunkten att vi kommer att återkomma när förslagen är mer konkreta. Då har vi större möjligheter.

Anf. 48 ESKIL ERLANDSSON (C):

Jag vill rikta en vädjan som ett medskick om att regeringen verkligen med skärpa framför ståndpunkten om att vi värnar de offentliga finanserna och den flerårsbudget som är antagen efter mycken möda, ska vi veta, så att det inte blir luftpengar i den här investeringsfonden. Det tjänar ingen på. Vi lurar bara oss själva, enligt min uppfattning.

Anf. 49 ORDFÖRANDEN:

För utrikesministerns information var det samma medskick som nämnden gav även till finansministern i den frågan.

Anf. 50 DÉSIRÉE PETHRUS (KD):

Inför mötet med statsministern i veckan som kommer tycker jag att det vore bra om man i regeringens ståndpunkt ändå noterar att vi inför eventuell lagstiftning – det låter ganska omöjligt att det ska komma lagstiftning på detta område redan i januari – får veta vad detta innebär, så att vi får någon klarhet i detta och så att EU-nämnden och riksdagen får någon typ av inflytande i den processen så att detta tydliggörs.

Sedan är jag lite osäker på huruvida sådana här listor kan skickas till EU utan förankring i riksdagen. Det är möjligt att man kan göra det, men det behöver i alla fall tydliggöras.

Anf. 51 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Jag vill ge ordet till statssekreterare Dahlgren i frågan om januari, eftersom det, såvitt jag förstår, har diskuterats med kommissionen. Men jag vill ta upp en passus i brevet till Tusk som statsministern har skrivit under:

These ambitions however must not jeopardize the principle of sound public finances in line with the Stability and Growth Pact or risk exceeding the ceilings of the multiannual financial framework.

Så det svarar verkligen upp mot det som Eskil Erlandsson säger, och det är riktigt. Det kommer vi fortsatt att hålla fast vid.

Anf. 52 Statssekreterare HANS DAHLGREN:

Jag vill bara kommentera frågan om snabb lagstiftning. Vi var kanske flera som höjde på ögonbrynen när vi såg i förslaget till slutsatstexter att här kommer det att ligga ett legislative proposal in early january, och det är ju snabbt. Det kommer ju helger emellan.

Vi har frågat kommissionen: Är det här realistiskt? Då svarade man: Ja, absolut. Detta kommer i januari som utlovat. Allt rullar på, var svaret. Det betyder att kommissionen har hållit på med det här ganska länge och man avvaktar inte Europeiska rådets beslut i nästa vecka, så man utgår ifrån att det här kommer att bli av.

Den förordning som kommer att presenteras innehåller de juridiska regler som behövs för att inrätta garantifonden inom EU-budgeten och för att upprätta EU-garantin om 16 miljarder. Sedan kommer det att finnas en del övergripande regler om governance av den nya fonden.

Nu står det i utkastet till slutsatser att beslutet ska tas senast i juni. Så det finns ju en beredningstid i själva beslutsfattandet.

Anf. 53 ORDFÖRANDEN:

Det ser ut som mitt gamla rekord om idé till färdig EU-lagstiftning i sälfrågan kommer att slås denna gång, om det går vägen.

Då finner jag att det finns stöd för regeringens inriktning här och att det finns ett medskick som är likalydande som det medskick som finansministern fick när hon var här. Det finns också en avvikande mening från Sverigedemokraterna. Då är vi klara med den punkten.

Vi går vidare till dagordningspunkt 12, Halvtidsöversyn av Europa 2020-strategin – Sammanfattande rapport.

Anf. 54 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Som nämnden är väl medveten om har rådet under sommaren och hösten diskuterat halvtidsöversynen av EU:s gemensamma tillväxt- och sysselsättningsstrategi. Vid allmänna rådet förväntas ordförandeskapet presentera en rapport som sammanfattar rådets diskussion om halvtidsöversynen. Rådet kan förväntas notera den här rapporten. Jag hoppas att nämnden har fått ta del av en första version av den. Inför nästa veckas rådsmöte är en reviderad version utlovad. Den ska innefatta diskussionerna som sker i Epsco och EYCS-rådet som äger rum den här veckan.

Återigen: Det är en ordförandeskapsrapport, och det är ordförandeskapet och inte rådet som ansvarar för innehållet i rapporten.

Anf. 55 ORDFÖRANDEN:

Då tackar vi för informationen.

Anf. 56 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

I slutet av november publicerade kommissionen sin årliga tillväxtöversikt. Den utgör starten på den europeiska terminen och innehåller förslag till övergripande prioriteringar för den ekonomiska politiken och sysselsättningspolitiken under de kommande tolv månaderna.

Här föreslår kommissionen att det är tre huvudsakliga områden som ska prioriteras: stimulans till investeringar, en förnyad vilja till struktur-reformer och en ansvarsfull finanspolitik.

Inledande diskussioner om tillväxtöversikten har under veckan hållits i Ekofin och EPSCO-rådet, och regeringen har ju samrått med nämnden inför dessa möten. Vid allmänna rådet nästa vecka förväntas kommissionen bara göra en presentation av tillväxtöversikten.

Anf. 57 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen. Vi går vidare till dagens punkt 14, Uppföljning av Europeiska rådets möte i juni, Temadebatt om prioriteringar för den strategiska agendan – Unionen som en stark global aktör.

Anf. 58 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Vid allmänna rådet kommer nu den tematiska diskussionen om olika delar av den strategiska dagordningen som rådet antog i juni år att fortsätta. Ni har fått information inför de debatter som har ägt rum om rättsliga och inrikes frågor och inför senaste allmänna rådet om energi och klimat. Nu har uren kommit till den del av strategiska dagordningen som benämns EU som stark global aktör.

Även här har ordförandeskapet tagit fram ett underlag som utgångspunkt för diskussionen. I det kommenteras utvecklingen på de områden som lyfts fram i den strategiska dagordningen. Det ger också en överblick över några av de målsättningar som Mogherini har lyft fram hittills.

Tidigare debatter har varit väldigt allmänt hållna. Inte heller här är det fråga om att fatta några beslut. Frågorna ska också diskuteras återkommande i utrikesministerrådet.

Som konstateras i den strategiska dagordningen och också i ordförandeskapets underlag visar man olika krisområden i vårt närområde med all tydlighet på vikten av en väl samordnad och strategisk extern politik, och då inte minst när det gäller EU:s grannskapspolitik.

Av särskilt intresse är att ordförandeskapet lyfter fram Mogherinis uppdrag från rådet i december förra året om att utvärdera förändringar i världsläget och rapportera om utmaningar och möjligheter för EU. Man lyfter också inledningsvis fram behovet av en gemensam strategisk diskussion som kan leda till en ny europeisk säkerhetsstrategi.

Regeringen anser att behovet av ett sådant långsiktigt strategiskt ramverk för EU:s externa politik är större än någonsin. Vi välkomnar också Mogherinis ambition att prioritera uppdraget från Europeiska rådet och att stimulera till en bred och inklusiv debatt som ett led i det här arbetet.

Vi ser också fram emot att föra den här diskussionen inom utrikesministerkretsen.

Mogherinis samordnande roll för den externa politiken välkomnas av regeringen eftersom det kan främja samstämmighet och effektivitet i EU:s externa agerande. Vi vill verka för en samlad ansats där utrikes- och säkerhetspolitiken, utvecklingssamarbetet och EU:s externa handel tillsammans med frågor som rör migration, gender, energi och klimat kan samverka i EU:s ansträngningar för att möta globala utmaningar och främja en globala utveckling.

Om EU ska kunna ta ett större ansvar för att främja säkerhet, internationellt och i vårt närområde, är det centralt att slutsatserna från Europeiska rådet i december följs upp och implementeras. Vi väntar en diskussion också i juni vid Europeiska rådet. Då blir det tillfälle att verka för att EU bättre ska implementera FN:s resolutioner om kvinnor, fred och säkerhet i sina krishanteringsinsatser.

Vi välkomnar översynen av den europeiska grannskapspolitiken. Detta är ju avgörande för hur vi ska bli trovärdiga som global aktör. EU måste bli bättre på att jobba både med det södra grannskapet och med Östeuropa och sätta fokus på att genomföra det som vi har överenskommit. Vi tycker också att fortsatt utvidgning – som vi redan har diskuterat – bidrar till stabilitet, välfärd och demokrati i Europa. Det stärker EU:s globala roll.

Regeringen kommer att framhålla att en trovärdig utvidgningspolitik förutsätter att EU står fast vid ingångna åtaganden och principer. Vi vill att utvidgningen ska ges fortsatt prioritet.

Det var en lång men uttömmande inledning.

Anf. 59 ORDFÖRANDEN:

Det var väldigt lämpligt eftersom jag som ordförande försummat min plikt att granska alla handlingar i förväg. De uppmärksamma av er har noterat att regeringens ståndpunkt inte finns med i föredragningspromemorian. Däremot finns den med på den kommenterade dagordningen som ni har fått i era utskick.

Anf. 60 JOHNNY SKALIN (SD):

Vi instämmer inte regeringens hållning när det gäller den gemensamma utrikespolitiken. Vi vill framför allt inte utveckla densamma, vilket jag vet att några riksdagspartier ser mer eller mindre positivt på.

Utöver det vill vi inte heller att EU ska utvidgas i den omfattning som regeringen framhåller enligt tidigare diskussioner här i nämnden. Vi tycker också att man tänker helt fel i fråga om migrationen, framför allt när det gäller den cirkulära migrationen. Det har också nämnts tidigare, så jag tänker inte fördjupa mig mer i det.

Vi står fast vid vad vi tidigare har ansett utifrån det som jag nyss nämnde.

Därför vill jag anmäla avvikande mening.

Anf. 61 ORDFÖRANDEN:

Jag har ett litet medskick. I rubriken i dokumentet står det "maximera vår slagkraft" när det gäller utrikes relationer. Jag tycker att den typen av militärt språkbruk är olämpligt och inte helt i linje med de fredliga värderingar som man ska värna i fördraget. Så jag önskar att man i språkbruket undviker militära termer i den här typen av dokument. Det är ju inte regeringen som har skrivit det, men det gäller i EU generellt.

Det var min privata lilla åsikt.

Anf. 62 KERSTIN LUNDGREN (C):

Det är viktigt att utveckla EU:s globala position och stärka EU som global aktör. Det är en viktig ansats. Jag hoppas att det blir framgångsrikt. Det finns ju signaler om kontakter med Ryssland också i det här sammanhanget, inte minst i energifrågorna.

Det finns ett arbete som har gjorts för att försöka åstadkomma en splittring. Det gäller till exempel Ungern och det samarbete som man har öppnat i energifrågorna där.

Jag hoppas verkligen att regeringen är drivande för att inte den typen av splittringsperspektiv får en framträdande roll i dokumentet.

Anf. 63 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Jag tror att det är en dålig, svensk översättning av rubriken som handlar om The union as a strong global actor. Vi ska se om vi inte kan hitta ett bättre ord. Jag skulle kanske inte ha använt det. Och vi kommer inte att använda det. Jag tycker inte att ordet "slagkraftig" är så bra översättning.

Kerstin Lundgren, det är precis det som det handlar om. Hur håller man ihop så att vi agerar sammanhållet också gentemot Ryssland? Jag hade ett möte med utrikesminister Lavrov i Basel på OSSE:s möte. Till slut blev han oerhört irriterad. Sedan pekade han mot mig och sa: Ni kommer alla med samma talepunkter och säger samma sak. Det är klart att ministrarna stod på rad för att få träffa honom.

Då tänkte jag: Det är bra, för det är tydligen någonting som går fram, att EU:s ministrar hade talat med en röst. De hade framfört samma budskap om vilka krav som vi ställer, men också att vi öppnar upp för det som måste vara en långsiktig strategi och ett sätt att förhålla sig till Ryssland. Det gäller att försöka hitta en väg att deeskalera våldet och aggressionen gentemot Ukraina och börja vända Rysslands agerande i rätt riktning. Jag tror att det hade den effekt att vi använde samma talepunkter också när vi träffade Lavrov. Det är det som ger oss vår styrka, att vi kan hålla med. Jag håller med.

Anf. 64 ORDFÖRANDEN:

Då finner jag sammanfattningsvis att det finns stöd för regeringens inriktning.

Finns det någon övrig fråga under dagordningspunkt 15 som utrikesministern vill ta upp?

2014/15:17
12 december

Anf. 65 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):
Nej, ingenting.

§ 2 Utrikes frågor

Utrikesminister Margot Wallström

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för utrikes frågor
den 17 november 2014

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för
utrikes frågor den 15 december 2014

Anf. 66 ORDFÖRANDEN:

Vi går nu vidare till punkt 2, Utrikes frågor. Vi har inga utestående A-punkter på detta område. Vill utrikesministern göra några muntliga kommentarer utöver de skriftliga i återrapporteringen från den 17 november?

Anf. 67 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Herr ordförande, ärade ledamöter! Det är egentligen bara en fråga som jag tycker är värd att nämna här, nämligen den informella lunch som vi hade under rådet för utrikes frågor den 17 november. Det handlade om Mellanöstern. Jag nöjer mig med att berätta hur Mogherini efter en kortare diskussion formulerade vilken roll EU kan spela i den mycket komplexa och svåra situation som råder där.

>>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<

>>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<

Det var också en kort diskussion om erkännandefrågan. Det är ju en fråga som tillhör medlemsstaterna. Det finns inget behov av att enas om gemensamma positioner, men vi kom överens om att via våra polchefer utbyta idéer och argument. Som ni har märkt har frågan följts upp i flera parlament därefter och också av beslut från parlamentets sida, så den lever förstås. Men här finns rent allmänt ett stöd för EU:s agerande i the Middle East Peace Plan. Det var också hållningen från de flesta av ministrarna.

Anf. 68 AMINEH KAKABAVEH (V):

Tack så mycket, utrikesministern! Amnesty International vill driva frågan om Israels bombningar i Gaza, där flera gallerier medvetet har bombats och många civila har mördats. Jag undrar om ni har diskuterat våldet mot civila och att det är ett krigsbrott, eftersom frågan diskuteras i medierna och så vidare.

Anf. 69 MARIA WEIMER (FP):

Om jag har blivit rätt informerad var det också någon typ av informell diskussion just om EAS och arbetsmetoderna inför FAC redan vid förra rådsmötet. Om det stämmer kanske du bara kan säga något kort om vad diskussionen innehöll.

Anf. 70 KERSTIN LUNDGREN (C):

Med tanke på ambitionen att ha en gemensam röst och en gemensam utrikesagenda är jag lite nyfiken på om det i det sammanhanget diskuteras Frankrikes initiativ när det gäller Mellanöstern och en internationell konferens i Genèveformat.

Anf. 71 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Det är klart att situationen på Gaza alltid diskuteras när vi talar om Mellanöstern och problemen där. Men det var mer översiktligt under lunchen hur debatten ser ut i de olika medlemsländerna och allmänna synpunkter på hur EU bör agera samlat.

Det är en enorm utmaning att hantera situationen på Gaza efter allt som har hänt, och det är fortfarande oroligt. Framför allt är det väldigt svårt att mobilisera alla de pengar som utlovades under givarkonferensen. Det var inriktningen på diskussionen då. Detta kommer säkert upp i flera sammanhang bland utrikesministrarna.

Det var vid en frukostdebatt som arbetsformerna nämndes i ett första läge. Vi återkommer till arbetsformerna nu, och de kommer upp i samband med detta möte. Det var inte någon detaljerad diskussion om Frankrikes initiativ, utan det var mer en allmän översikt av sådant som pågick.

Herr ordförande! Det är alltså så, Maria Weimer, att Mogherini har bjudit in till en informell diskussion på söndag eftermiddag om rådets arbetsformer. Det är en informell diskussion utanför rådsmötets agenda, men jag tänker ändå säga någonting om detta.

Hon har uttalat en tydlig ambition att reformera hur utrikesrådet ska arbeta och fungera, och hon vill, som hon säger, effektivisera och fokusera förberedelserna och genomförandet av rådsmöten. Det är något som regeringen välkomnar. Det ligger också i Sveriges nationella intresse att EU förmår att utveckla och driva en samlad, adekvat och tydlig politik.

Det är också viktigt hur detta görs, att värna medlemsstaternas inflytande och också den nationella legitimiteten, som ju etableras i hög grad här, för den gemensamma säkerhets- och utrikespolitiken. Det är särskilt viktigt för oss, för mindre och medelstora länder, eftersom tydliga strukturer, förutsägbara processer och insyn och öppenhet är något som gagnar oss. Som jag tror att kabinetssekreteraren nämnde senast hon var här är det viktigt att medlemsstaterna får underlag och utkast till rådsslutsatser i god tid, så att vi kan ha förberedda diskussioner och inte minst en ordentlig nationell förankring.

Det här är något som regeringen kommer att fortsätta att påtala. Vi arbetar aktivt för att få förstärkt för våra konstitutionella krav på nationell parlamentarisk förankring och de krav som det ställer på hela proceduren i det här avseendet.

Vad gäller rådsslutsatser kommer nog diskussionen att handla om just hur vi ska använda rådsslutsatser och frekvens, innehåll och omfattning av sådana. Där har Mogherini och EEAS efterlyst en mer selektiv användning av rådsslutsatser, där man beslutar om framsteg i form av nya steg i EU:s policy i en viss fråga. De skulle också bli mer kortfattade, fokuserade och mer begripliga för utomstående. Man kan inte säga annat än att det är önskvärt, och det är något som regeringen förstår bejakar.

Samtidigt måste de vara förankrade i medlemsstatskretsen. De måste också spegla att vi har en gemensam politik.

Under söndagseftermiddagen kommer vi också att ha en informell diskussion med Staffan de Mistura. Syrien står också på den formella dagordningen. Jag kan återkomma till det, så kan vi kanske ta det samlat under vår dagordning i dag.

De informella övningarna under söndagen kommer att avslutas med en middag för ministrarna. Där kommer kommissionärerna Hahn, Malmström, Mimica och Stylianides att delta. Den ska vara informell och social, är det sagt. Återigen: Det är lite svårt att förbereda sig om man bara säger att middagen ska vara informell och social. Det är klokare att tala om för medlemsländerna och för oss ministrar tidigt vilka två ämnen man tänker ta upp, att det är under två teman eller liknande. Hur berömvärt det än är att försöka få en informell och social samvaro vill vi helst kunna vara förberedda och faktiskt använda den till någonting vettigt. Vi känner oss ibland lite oroliga över att strukturerna inte etableras, samtidigt som man talar om hur man skulle vilja att rådet arbetar.

Anf. 72 KARIN ENSTRÖM (M):

Herr ordförande! Jag tackar utrikesministern. Det är lovvärt att bli mer effektiv, klarare och tydligare och att ha mer strukturerade processer. Det kan jag stödja fullt ut. Men det får inte bli för besvärligt och tidskrävande med förankring och återförsäkringen, inte minst ur riksdagens perspektiv att trycka och hålla så hårt som det bara är möjligt. Annars blir det otidligt. Det blir ingen tid för återförsäkringen och förankringen i riksdagen. Det vore olyckligt av många skäl. Det gäller legitimitet, möjlighet att sätta sig in i frågorna, ansvarsutkrävande och att kunna förklara för befolkningen vad som har beslutats.

Det är även lovvärt att ha mer begripliga och tydliga rådsslutsatser. Samtidigt får de inte bli så generella och förenklade att alla kan tycka att det låter jättebra och sedan gör sina egna tolkningar utifrån medlemsstatens inriktning.

Detta är en påhejning att regeringen ska vara tydlig. Effektivitet, absolut, men riksdagen måste få en möjlighet att tycka till och ge medskick så att det är förankrat och att det även är tydligt så att man kan se och följa upp vad det är som har beslutats.

Anf. 73 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Detta är också våra argument, Karin Enström. Vi är alltså helt på samma linje. Vi kommer att hålla fast vid att det måste etableras en tydlig struktur med tydliga avsikter så att vi kan återskoppla, förankra, och, enligt vår konstitution, ha med oss det vi behöver ha med oss till dessa möten. Det kommer vi att framföra.

Anf. 74 ORDFÖRANDEN:

Jag tackar för detta.

Vi går till punkt 3, Syrien. Här har vi fått en relativt utförlig ståndpunkt på 18 rader.

2014/15:17
12 december

Anf. 75 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Herr ordförande! Rådet föregås som sagt av en informell diskussion med FN-sändebudet Staffan de Mistura. Diskussionen på rådet sedan kommer att fokusera på hur EU:s politik kan stödja de Misturas arbete. Vi förväntas också anta rådsslutsatser.

Syrien, Irak och Isil diskuterades senast i oktober, och då antogs slutsatser om detta frågekomplex.

Regeringen ser med stor oro på det allvarliga läget i Syrien. Vi anser att det är av yttersta vikt att intensifiera EU:s och det internationella samfundets ansträngningar för att hitta en politisk lösning.

Vi anser också att det är viktigt att mobilisera stöd för de Misturas initiativ för att försöka frysa konflikten i Aleppo. Det ses som ett första steg för att trappa ned våldet.

För att denna plan ska lyckas måste man sätta press på regimen och Isil, och säkerhetsrådet bör uppmuntras att enas om strukturer som kan försäkra alla parter, rebeller, Isil och regimen, om rådets stöd för planen.

Regeringen välkomnar att EU är redo att ge konkret stöd till planens genomförande, till exempel humanitärt stöd till Aleppo eller stöd för att få igång grundläggande samhällsservice. Regeringen uppmuntrar också de Mistura att engagera syriska kvinnor i detta arbete.

Vi fördömer Isils fortsatta offensiv mot Kobane och Assadregimens flyganfall mot civila områden.

Vi vet att den humanitära situationen förvärras alltmer. Alla givare måste anstränga sig, för det är allvarligt att FN har tvingats avskaffa matkuponger till 1,7 miljoner syriska flyktingar i grannländerna på grund av bristande finansiering.

Sverige lovade vid givarkonferensen i Kuwait i början av året att vi skulle bidra med över 230 miljoner kronor i humanitärt stöd för att lindra Syrienkrisen. Vi har överträffat detta med råge och kommer i år att bidra med över ½ miljard kronor.

Säkerhetsrådets resolution 2165 som stipulerar att humanitära leveranser i Syrien får göras genom att man har specifika gränsövergångar utan regimen medgivande går ut inom kort. Sverige välkomnar att EU i rådsslutsatserna ger stöd till att säkerhetsrådet förlänger resolutionen.

Vidare måste vi påpeka att Sverige har tagit emot över 60 000 asylsökande från Syrien, och vi uppmanar fler EU-länder att ta emot människor som flyr från Syrien.

Anf. 76 AMINEH KAKABAVEH (V):

Herr ordförande! Jag tackar utrikesministern. Det är viktigt med Syrien och hela Mellanöstern. Det är väldigt komplicerat, och vi vet att krigets offer ofta är kvinnor, barn och minoriteter. I Syrien är alla drabbade, inte minst kurderna i och med att Isis har bombat sönder hela Kobane.

Det är bra att regeringen satsar mer på humanitärt bistånd, men kommer vi också bidra till återuppbyggnaden av Kobane som är helt förstört? Det är viktigt att bistånd även går till återuppbyggnad.

Det är bra att internationell rätt upprätthålls så att inte för många regimer, grupper och jihadister begår brott. Driver vi att Assadregimen, Isis och andra jihadister ska ställas inför rätta i internationell domstol? Det måste vi kräva, annars blir det lätt att begå brott. Det är ingen tvekan om att regimen har gjort det men också Isis när det gäller Shingalområdet. Man har mördat männen och pojkarna och tagit kvinnorna och flickorna till sexhandel och annat. Det är folkrättsbrott. Därför är det bra att driva saken, så de inte har rätt att göra vad de vill.

Anf. 77 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Tack vare flyganfallen från den USA-ledda koalitionen har man lyckats pressa tillbaka Isil något. I kurdiskdominerade områden ser läget lite bättre ut än i landet i övrigt. Det humanitära tillträdet är dock begränsat över hela Syrien.

Vi fördömer förstas Isils offensiv mot Kobane. EU har bidragit med 3,9 miljoner euro för att hjälpa flyktingarna från Kobane. Som situationen ser ut och utvecklas framgår det allt tydligare att den enda långsiktiga lösningen på detta är en politisk lösning. Det är därför de Misturas arbete är otroligt viktigt.

Självklart måste vi stödja en återuppbyggnad. Redan nu måste vi börja planera för den typen av insatser.

EU har tydligt uppmanat FN att ställa ansvariga inför ICC. Det är viktigt att den juridiska processen finns. Vi har ingen annan åsikt än att det är så det måste hanteras. Det finns i rådsslutsatserna också.

Anf. 78 KERSTIN LUNDGREN (C):

Utrikesministern avslutade med att hänvisa till Sveriges mottagande av flyktingar från området. Det är helt rätt och viktigt att lyfta fram det perspektivet när de jordanska och libanesiska företrädarna och UNHCR tydligt efterfrågar att man inte bara är med och hjälper till ekonomiskt och humanitärt i området utan också avlastar områdets stora åtaganden.

Det vore välkommet om en sådan kommentar kunde finnas med i slutsatserna för att bekräfta att EU också ser de värdanden som gäller annat än ekonomiskt och humanitärt bistånd i Syriens närområde. Jag hoppas att utrikesministern kan vara framgångsrik i den delen.

Anf. 79 DÉsirÉE PETHRUS (KD):

Jag är nöjd med regeringens ståndpunkt. Det är bra att man betonar både det humanitära stödet – att det behövs mer pengar är uppenbart – och att fler EU-länder ska hjälpa till och ta emot.

Yarmuk har varit uppe till diskussion vid flera tillfällen, alltså palestiniernas så kallade flyktingläger. När jag besökte Jordanien i januari tog de inte emot palestinier där. Jordanien vill av olika anledningar inte ha fler palestinier. De har därför en svår situation.

Vid flera olika tillfällen har situationen för Yarmuk och palestinier i Syrien varit problematisk, men jag kan inte se något om det. Har ni någon koll på hur läget är för Yarmuk just nu?

Anf. 80 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Herr ordförande! I rådsslutsatserna står det under punkt 12: The EU remains fully aware of the immense security challenges that the crisis in Syria poses to Lebanon and Jordan in particular. The EU underlines the importance of the ongoing EU and memberstate support, and reiterates its commitment to seek ways to further enhance this support to both countries to meet those challenges.

Jag kommer att tala om hur vårt flyktingmottagande ser ut och att vi förväntar oss att fler EU-länder är med och tar ansvar. Jag har också gjort detta i olika bilaterala och andra sammanhang. Jag träffade Steinmeier, den danske ministern och den finske utrikesministern häromsistens, och då påpekade både Steinmeier och jag hur Tyskland och Sverige tar ansvar och vilket antal det handlar om jämfört med Danmark, Finland och förstås övriga EU-länder. Det finns några där man kan räkna antalet flyktingar på ena handens fingrar.

Detta kommer jag att fortsätta påtala. Jag anser att vi har ett gemensamt ansvar. Situationen kommer inte att förbättras. Vi kommer att få fler flyktingar.

Precis som Désirée Pethrus säger är det viktigt att vi tittar på hur det humanitära stödet når dit där det bäst behövs. Vi har förstått gett pengar till World Food Programme. Vi har också gett till UNHCR, Unwra och Unicef, och vi har gett 100 miljoner kronor specifikt till insatserna för att stödja Libanon och Jordanien när de har tagit emot syriska flyktingar.

Låt mig följa upp hur det ser ut i Yarmuk och se om vi har någon uppdatering. Jag förser er gärna med vad vi kan få fram om hur det ser ut där i dagsläget.

Anf. 81 JOHNNY SKALIN (SD):

Herr ordförande! Vi ställer oss bakom regeringens ståndpunkter i de allra flesta avseenden utom när det gäller att regeringen uppmanar fler EU-länder att ta ansvar för att öka sitt humanitära stöd och ta emot fler människor som flyr från Syrien. Det är inte det humanitära stödet vi vänder oss mot utan att ta emot fler flyktingar från Syrien i sådan mån att vi ska använda Sverige som utgångspunkt och föredöme.

Att uppmana fler länder att ta emot fler människor från Syrien ställer vi oss bakom, för det finns flera länder i EU som inte fyller sina flyktingkvoter. Det kan man förvisso uppmana länder att göra.

Men att utgå från Sveriges migrationspolitik där 60 000 syrier har kommit till Sverige är ett helt annat synsätt. Alla syrier som kommer till Sverige har i och med ett domstolsbeslut per automatik rätt till permanent uppehållstillstånd.

Är det detta vi ska uppmana andra länder i Europa att följa? Det ställer vi oss inte bakom. Det är en extrem politik som leder till extrema konsekvenser för hela det svenska samhället. Dessa många människor som kommer till Sverige belastar den svenska välfärden.

De belastar också sändarländerna. Det är inte bara från Syrien som människor är på flykt. 51 miljoner människor i vår omvärld är på flykt. Ska vi hjälpa så många som möjligt räcker det inte att ta emot några tiotusentals asylsökande i Sverige eller i andra länder i Europa. Vi kom-

mer ändå inte att kunna hjälpa alla de människor i vår omvärld som behöver hjälp.

Vår utgångspunkt är att vi ska hjälpa så många människor som möjligt, och då måste vi hjälpa dem på plats.

Vi är inte emot ett flyktningmottagande i Sverige, och vi är inte emot att uppmana EU:s länder att ta sitt ansvar för framför allt kvotflyktingarna. Vi är dock emot att använda Sverige som ett föregångsland för hur Europa ska agera migrationspolitiskt. Därför anmäler jag avvikande mening.

Anf. 82 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens ståndpunkt i denna fråga med ett undantag: Sverigedemokraterna anmäler avvikande mening vad gäller vilka som ska användas som exempel och inte.

Vi går vidare till dagordningspunkt 4, Irak.

Anf. 83 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Ordförande! Rådet ska också diskutera utvecklingen i Irak inklusive insatserna för att bekämpa Isil och hantera den mycket svåra humanitära situationen. Det är inga rådsslutsatser förutsedda här, och vi diskuterade detta senast på utrikesrådet den 20 oktober. Nu är Irak en egen dagordningspunkt.

Det har hänt mycket sedan dess. Man ska också peka på de positiva tecknen i utvecklingen. EU förväntas välkomna premiärminister al-Abadis ambitiösa ansträngningar att få till stånd en mer inkluderande process. De har vidtagit en rad förtroendeskapande åtgärder. De har reformerat de nationella säkerhetsstyrkorna, frisläppt fångar och lagt fram nya lagförslag. Särskilt välkommet är förstås Bagdads överenskommelse med Erbil om statsbudgeten, finansieringen av peshmergan och fördelningen av oljeintäkterna.

Den här politiska processen – att se till att de kan lyckas – är central för att också kunna hantera Isil och stabilisera landet. Isils kapacitet har, som jag nämnde förut, kraftigt reducerats av koalitionen luftangrepp. Vissa strategiska områden har också återtagits från Isils kontroll. Men situationen är föränderlig. Det hölls ett USA-lett koalitionsmöte i Bryssel den 3 december, där Sverige var med. Det fanns en stor samsyn om vikten av att man fortsätter parallellt med militära, politiska och humanitära ansträngningar i Irak.

Den humanitära situationen fortsätter att vara svår, som jag sade, med 2,1 miljoner internflyktingar och 5,2 miljoner i behov av humanitärt stöd. Vintern kommer att bli en försvårande faktor.

Sverige har sedan början av året avsatt 150 miljoner kronor. Vi har just fattat beslut om ytterligare 40 miljoner kronor till Irak med anledning av vintern. Hälften går till UNHCR och hälften till Unicef. Här är långsiktighet och koordinering A och O. Det handlar också om snabba insatser i områden som har befriats från Isil.

Just nu diskuterar EU den regionala strategin för Syrien och Irak i ljuset av Isil. Vi välkomnar det som politiskt ramverk och komplement till de insatser som görs. Det handlar om bilaterala och militära insatser och

så vidare. Det är viktigt att strategin belyser just vad som är EU:s mervärde. Vad är det vi kan bidra med, och hur kan vi stödja och hjälpa Staffan de Mistura och Unami:s arbete i Irak och andra befintliga initiativ och dialogen regionalt.

Det är viktigt med samstämmighet inom EU:s agerande. Vi ser fram emot ett antagande vid utrikesrådets möte i början av nästa år. Strategin ska förberedas fram till dess, som ni har förstått.

Anf. 84 AMINEH KAKABAVEH (V):

Herr ordförande! Jag tackar utrikesministern. Iraks situation har länge varit oroväckande. Det gäller inte minst nu, när Isis har anfallit hela Mosulområdet och Shingalområdet. Där finns också Sinjarberget, där yazidierna och andra minoriteter bor. De har drabbats hårdast, och det gäller särskilt den kurdiska minoritetsgruppen, som alltså heter yazidier. Vi vet att situationen fortfarande är sådan att många hundratals kvinnor och barn är i Isis händer. De är sexslavar, de dödas om de inte konverterar till islam och så vidare. Jag har haft kontakt med några som har blivit frisläppta. Det handlar om 15-åringar som har sålts tre fyra gånger per vecka. Det är fruktansvärt.

Det är jättebra att Sverige bidrar med mer bistånd och att frågan är på dagordningen. Jag uppskattar det mycket, men jag vill samtidigt ställa en fråga: Kommer utrikesministern att driva frågan inom FN och EU till riktade insatser för just kvinnor och barn och just denna grupp? Jag frågar med tanke på den kulturella och religiösa aspekten. Man accepterar inte flickor och kvinnor som har blivit våldtagna.

Jag antar att utrikesministern är väldigt insatt eftersom hon själv har jobbat med krigsdrabbade kvinnor i östra Kongo. Detta är ett av de allvarligaste brott som har skett. Man kanske behöver öppna ett sjukhus med hjälp av internationellt stöd, där man helt enkelt gör en återuppbyggnad av kvinnornas inre. Det handlar både om det psykiska och det fysiska. Det är jätteviktigt, och det finns många organisationer som driver detta.

Det finns en annan fråga som är väldigt viktig. Den gäller KRG och det kurdiska regionala området som har hamnat under enormt tryck. Det handlar om halva Sulaymaniyahområdet mot Iran. Iran stöder Irak, och det är militärt invaderat fast under andra omständigheter. Om man säger att Kurdistan är en del av Irak har man helt enkelt beslagtagit den delen. När det gäller den andra delen mot Turkiet är det Turkiet som ställer krav.

Jag menar att det är jätteviktigt med denna lilla del av det här landet, som har varit betydligt tryggare än andra delar av Irak. Det är viktigt att man låter kurderna få sitt eget territorium utan att andra kommer och beslagtar det.

Här menar jag inte att man inte ska vara kritiskt till KRG, utan snarare tvärtom. De ska inte tillåta andra länder att komma och invadera. Långsiktigt är detta till nackdel för kurderna i alla fyra delar.

Det är bra att ha med sig detta och att fördöma. Varför handlar man i Kurdistan med vapen och olja för flera hundra miljoner dollar med Isis, som mördar kurderna? Som ett land som stöder kurderna måste vi ställa

både kritiska frågor och krav. Samtidigt måste vi ge ett internationellt stöd för att kurderna inte ska invaderas av de andra städerna. Det ska ställas särskilda krav på kvinnors rättigheter och mänskliga rättigheter. Det handlar om att ställa krav på både det korrupta KRG och Irak. Det är en del av de saker som ingår i samarbetet.

2014/15:17
12 december

Anf. 85 JOHNNY SKALIN (SD):

Herr ordförande! Vi håller med regeringen i stort. Det är flera välavvägda uppfattningar från regeringens sida.

Jag tycker ändå att regeringen missar en viktig detalj, som vi också har nämnt flera gånger här i EU-nämnden tidigare. För att vi ska bekämpa den islamiska staten måste också EU bidra med sitt och sluta skicka soldater från de europeiska medlemsstaterna. Detta är en fråga som bör lyftas upp högre på agendan. Eftersom regeringen ännu inte har gjort det anmäler vi avvikande mening.

Anf. 86 MARIA WEIMER (FP):

Vi hade en diskussion om detta i utrikesutskottet i går, så jag ska inte upprepa den. Jag ska bara kort ta upp de punkter jag lyfte fram då.

Det handlar naturligtvis om det positiva med överenskommelsen mellan KRG och Bagdad, om budgeten och om oljeinkomsterna, som utrikesministern nämnde. Jag hoppas verkligen att den också implementeras. Det skulle kunna vara det första steget till en bättre sammanhållning, precis som utrikesministern nämnde.

Den andra frågan gäller humanitär hjälp. Den tog jag också upp i går. Vi hör signaler om att den humanitära hjälpen inte kommer fram och att delar av den fastnar i Bagdad. Den når inte de grupper som är behövande i de olika krisområdena. Det är mest en öppen fråga och någonting som det kanske går att titta närmare på.

Det gäller också vår välbekanta ståndpunkt om kampen mot Isis. Det stämmer att Kobane för närvarande verkar vara säkert, men striden mot Isis fortsätter. Jag träffade senast i förrgår KRG:s representant i Sverige, som är tydlig med att man fortfarande behöver militärt stöd för de kurdiska gruppernas kamp mot Isis.

Jag kommer bara att upprepa den avvikande mening vi lämnade vid den förra Irakdiskussionen om att Folkpartiet anser att Sveriges bidrag inte är tillräckligt på området, utan att vi också bör erbjuda någon typ av militärt stöd i kampen mot Isis.

Anf. 87 DÉSIRÉE PETHRUS (KD):

En fråga som har varit på tapeten länge i Irak är de kristna som fördrevs från Mosul, bland annat. Det har varit flera olika grupper som har nämnts här – yazidier och andra.

Det har varit mycket diskussion om skyddade zoner. Var ligger den frågan? Ska människor kunna återvända till städerna? Finns det någon planering? Hur tänker man? Kommer FN eller EU att involveras? Vad sägs om skyddade zoner just nu?

Anf. 88 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Jag förstår Amineh Kakabavehs engagemang och var hjärtat finns i alltihop det här. Du har ju dessutom en bakgrund som förstås också gör att man känner sig mycket närmare allt detta. Jag träffade en ganska stor grupp yazidier i Borlänge, som jag kanske har nämnt tidigare. Det gav mig en stor insikt i deras situation. Jag vet inte ens om vi kan säga att vi förstår fullt ut vad de går igenom när vi försöker följa detta på avstånd och ser allt hemskt som händer. Det fanns en läkare där som var helt ordlös; han kunde inte längre tala om vad han hade sett. Han hade precis återvänt därifrån.

Vi vet att just kvinnor och barn är mycket utsatta. Som vanligt i moderna krig och konflikter hamnar de i frontlinjerna. De är oskyddade och obehägnade. Detta är någonting som vi numera också driver konsekvent från Utrikesdepartementets sida i all vår politik. Vi har en feministisk utrikespolitik. Det innebär att i allt vi gör ser vi över hur kvinnor är representerade, hur resurserna fördelas och hur deras rättigheter tas till vara. Detta kommer att följas upp.

Det handlar också om hur vi tar oss an resolution 1325 om kvinnors fred och säkerhet. Det kommer att prägla våra inlägg i denna debatt och alla våra inlägg i rådet framöver. Detta är för oss någonting som vi har en djup övertygelse om, och vi kommer definitivt att påpeka det här.

Om frågan handlade om foreign terrorist fighters eller dem som strider på Isis sida vet ni att regeringen redan har aviserat att vi på uppmaning av FN snabbt ska utreda hur man kan lagstifta mot dem som deltar på terroriststämplade organisationers sida. Det är vad vi kan bidra med. Det är viktigt att vi gör allt också i landet för att se till att informera bättre. Vi kan också engagera kyrkor och olika organisationer som kan hjälpa till att upplysa både föräldrar och ungdomar om vad detta kan innebära.

Jag vet att det finns en stor oro för att den humanitära hjälpen kommer att fastna i Bagdad. Läget är svårt och komplext, och det är svårt att få ut hjälpen till de områden där den behövs bäst. Man bedömer ändå just nu att möjligheterna att genomföra humanitära insatser är något bättre i de norra delarna. Sedan finns det många humanitära organisationer på plats i Erbil, och de kan arbeta därifrån. Det är vår bedömning just nu. Men detta är som sagt också sådant som ändras, och det är en flyktig situation.

FN har noterat i sin rapport att Dohuk, Sulaymaniyah och Erbil är de tre provinser där man har flest humanitära projekt. Det är lovande. Det är också bättre i de norra delarna jämfört med provinserna Ambar och Saladin, där säkerhetssituationen har försvårats väldigt. Vi är dock i en kontinuerlig dialog med de humanitära organisationerna för att försäkra oss om att de kan få ut hjälpen.

Det kommer många mejl om behovet av skyddade zoner. Det pratas förstås om kristna på Nineveslätten och så vidare. Det kan låta som en god idé med zoner, men vi vet av erfarenhet att zonerna är väldigt svåra att upprätthålla. I själva verket finns det också en risk att det skapas en dödsfälla för de här människorna, då man i så fall vet att de finns sam-

lade på en viss plats. Det måste alltså verkligen kunna tillses ordentligt skydd och säkerhet för grupperna.

Vi tror att det viktigaste är en politisk process som kan garantera lagligt styre och lagligt skydd för kristna och andra minoriteter i landet. De militära medel och säkerhetsinsatser som behövs måste garanteras av regeringen. Därför är det återigen viktigt att de får lyckas i Irak, att Abadi och alla ansträngningar som regeringen nu gör får framgång. Det är också viktigt att vi hjälper till så mycket som möjligt.

Jag förstår att det kan finnas argument både för och emot. Men med tanke på hur instabilt det är i Irak nu är vår bedömning hittills att det är en risk för att det likaväl kan bli en dödsfälla om människor samlas på ett visst ställe. Då vet man att grupperna kan angripas där.

Anf. 89 DÉSIRÉE PETHRUS (KD):

Eftersom många av de irakiska trupperna bara flydde och människor då kände sig totalt övergivna kommer det att ta lång tid att bygga upp förtroendet. Jag tror för det första att vi kommer att behöva se till att människor kan återvända till sina hem. Det måste vara en utgångspunkt. För det andra tror jag att FN eller EU på något sätt ska bidra till att skyddet stärks under en övergångsperiod, tills människor känner förtroende för den irakiska staten.

Anf. 90 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Herr ordförande! Jag kan bara hålla med om det. Det ligger självklart i allas intresse att se till att mobilisera de resurser, de system och de strukturer som behövs just för att garantera människors säkerhet till liv och lem. Det önskar vi alla kunna bidra med. Och det ska vi göra. Vi har inte olika syn på det.

Den tanke som har uttryckts i många mejl är dock att man på ett mer artificiellt sätt skulle skapa någon sorts skyddade zoner. Jag menar att det är rätt att påpeka riskerna med det. Men det måste vara hela det internationella samfundets mål att se till att människor, även religiösa och andra minoriteter, har fullt skydd till liv och lem. Många gånger handlar det också om hur mycket resurser vi kan få fram. Vilka ska finnas där för att hjälpa till att garantera säkerheten?

Anf. 91 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Nöjer Sverigedemokraterna sig med svaret om kommande lagstiftning, eller kommer ni att ha en avvikande mening? Svaret är en avvikande mening. Det gäller även Folkpartiet.

Då kommer vi till dagordningspunkt 5, Ebola.

Anf. 92 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Ebolakrisen har behandlats vid upprepade tillfällen, också på utrikesministrarnas sammanträden. Det är nu positivt att utvecklingen vad gäller smittspridningen ser bättre ut i vissa områden. Samtidigt är det klart att bilden varierar mycket mellan och inom länderna.

2014/15:17
12 december

Det är viktigt att upprätthålla trycket på hjälpinsatserna och även att vi inte underskattar risken för att smittspridningen tar fart på nytt. Det har till exempel diskuterats att det i Liberia definitivt kan vara en riskfylld situation i samband med val.

Vi måste också fokusera på grupper som har blivit särskilt utsatta på grund av ebolautbrottet. Hit hör återigen inte minst kvinnor, som drabbas eftersom mödra- och förlossningsvården är i det närmaste obefintlig på grund av ebolautbrottet. Även barn vars föräldrar har dött i ebola är en sådan grupp.

I diskussionen om de långsiktiga konsekvenserna och återuppbyggnad av drabbade samhällen menar vi att avstampet måste tas i var det internationella samfundets stöd till de drabbade länderna har brutit hittills. Det behövs insatser för att stärka ekonomin och hälsosektorn. Men vi måste också göra satsningar på det bredare freds- och statsbyggandet och se till att motståndskraftiga institutioner kommer på plats.

Vi välkomnar EU:s ebolasamordnares initiativ till en högnivåkonferens om ebola i början av nästa år. Det kan bli ett viktigt tillfälle för att konstatera vad av det som vi har gjort som har varit lyckat, vad som kanske fortfarande saknas samt för att ta avstamp inför fortsatta insatser.

Anf. 93 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens inriktning i denna fråga. Vi går vidare till dagordningspunkt 6, Västra Balkan.

Anf. 94 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Herr ordförande och ärade ledamöter! Den här diskussionen på FAC sker i ljuset av att det har tagits ett nytt EU-initiativ för Bosnien och Hercegovina och att Mogherini och utvidgningskommissionär Hahn var på besök i Bosnien den 5 december.

Rådsslutsatser ska antas den här gången. Och Mogherini förväntas rapportera från besöket i Bosnien.

Vi hoppas att ministrarna vill föra konstruktiva diskussioner om vägen framåt för det nya initiativet. Det baseras på ett förslag från Tyskland och Storbritannien, men sedan FAC i november betraktas det som ett gemensamt EU-initiativ. Det innebär att reformagendan breddas och att man får en ny sekvensering. Man får alltså en annan tidsmässig ordning för de krav som Bosnien behöver uppfylla på sin väg mot EU-medlemskap. Ansatsen innebär att de politiska ledarna ska skriva under ett åtagande om att genomföra en reformagenda. Då kan man också möjliggöra framsteg när det gäller att närma sig EU-medlemskap.

Sverige delar uppfattningen att de utmaningar som Bosnien står inför kräver en mycket bredare agenda än vad som tidigare har varit fallet. Den nya ansatsen ökar möjligheten att få de politiska ledarna att genomföra de konstitutionella ändringar som Sejdić-Finci-domen kräver, även om det sker i ett senare skede.

Nu är det viktigt att snabbt skapa momentum för det nya EU-initiativet. Därför välkomnar vi Hahn och Mogherinis besök liksom att vi fortsätter ha en nära dialog med Bosniens ledare. Vi välkomnar även att

vi försöker förankra initiativet och försäkra oss om att det inkluderas också i kommande regerings program.

De åtaganden som de bosniska partiledarna nu uppmanas underteckna ska fokusera på realistiska socioekonomiska reformer som vi antar kan få brett folkligt stöd. Vikten av det blir ännu tydligare efter vårens demonstrationer i Bosnien.

2014/15:17
12 december

Anf. 95 JOHNNY SKALIN (SD):

Herr ordförande! Det är många länder som står på tur för att bli medlemsländer i Europeiska unionen. Bosnien och Hercegovina är ett av dem.

Jag tycker att det är anmärkningsvärt att Europeiska unionen måste skriva så här långtgående avtal för hur länderna ska bete sig för att bli medlemmar i Europeiska unionen om det finns en stor drivkraft och vilja hos länderna själva. Anslutningskriterierna står ändå ganska fast. Alla som är läskunniga kan ta del av Köpenhamnskriterierna. Ändå måste EU hela tiden trycka på för att de blivande medlemsstaterna ska kunna bli medlemsstater i Europeiska unionen. Det är ett märkligt förhållande.

Jag vill vara tydlig med att jag tycker att Bosnien och Hercegovina inte är i närheten av att bli medlemsstat i Europeiska unionen eller att den här typen av påtryckningar ska genomföras för att det ska bli det. Om länderna ska bli medlemmar i Europeiska unionen i framtiden måste det komma från dem själva. Det ska finnas ett tryck underifrån i länderna för att uppnå de krav som Europeiska unionen ställer för att de ska bli framtida medlemmar.

Det enda som det här leder till, att man lockar blivande medlemsländer i EU med den här typen av morötter, är att man hela tiden ger upp de krav som har ställts så att det blir ännu lägre krav på de blivande medlemsländerna. Det är en olycklig utveckling. Om vi ska anta fler medlemsländer till Europeiska unionen måste det bygga på att länderna själva vill genomföra de nödvändiga reformerna.

Jag vill påtala att just Bosnien och Hercegovina är ett genomkorrumperat land som också har stora problem med sitt interna styre. Landet i fråga måste få en mycket kraftigare utveckling mot de kriterier som EU har ställt upp innan EU lägger sig i situationen ytterligare.

Jag vill anmäla avvikande mening i förhållande till regeringens position.

Anf. 96 KERSTIN LUNDGREN (C):

Det är positivt om EU kan medverka till att knuffa Bosnien och Hercegovinas olika ledare i någon konstruktiv riktning. Så långt har det inte varit möjligt, då det inte har funnits något intresse för det.

Samtidigt är det viktigt att more-for-more-perspektivet finns här också. Så här långt har man varit van vid att bara plocka den ena sidan och sedan inte röra sig över huvud taget när det gäller den andra sidan. Det är alltså viktigt att man jobbar i parallella spår.

Det kan också vara intressant att ha en diskussion om det internationella samfundets perspektiv på strukturen och konstruktionen. Ja, visst ska vi sätta press på Bosnien. Men frågan är om vi har någon ambition att

ompröva vår internationella arkitektur i Bosnien. En del av problemet kan nämligen vara just hög representant och annat i sällskapet. Jag hoppas alltså att regeringen är positiv till en sådan diskussion om den kommer upp.

Anf. 97 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Ja du, Johnny Skalin, om jag kunde förstå hur ni tänker ibland! Det måste väl ändå vara just det här som är vitsen? Det verkar vara en gåta för er hur processen fungerar. Det är just i samspelet med de här länderna som vi kan driva på för att de ska bli mer demokratiska, för att de ska respektera mänskliga rättigheter och för att de ska få en fungerande rättsstat. Det är det som är tanken. Själva lockelsen av ett EU-medlemskap är att man öppnar för fri rörlighet för varor och tjänster, för att vi ska handla med varandra och för att människor ska resa fritt mellan länderna. Drömmen och de yttersta effekterna av ett EU-medlemskap öppnar sig och är attraktivt för de länderna. Själva processen, hur vi engagerar oss med dem, leder till reformer som gör att det blir bättre för oss alla i Europa.

Du kanske skulle prya lite på kommissionen, på utvidgningsavdelningen, så att gåtan kan lösas och så att det kan bli lite tydligare för dig hur det fungerar? Jag förstår inte hur ni resonerar. Men jag tar ändå lite tid för att säga det. Jag vet att ni reserverar er i vilket fall som helst. Men det är grundläggande att man förstår hur utbytet ser ut och hur det driver länder att reformeras i en demokratisk riktning.

Det här skulle verkligen hjälpa Bosnien och Hercegovina framåt i ett läge som är väldigt olyckligt och som hindrar deras ekonomiska, sociala och politiska utveckling och som har gjort det under lång tid. Det här är alltså en chans att verkligen kunna påverka i rätt riktning.

Kerstin Lundgren! Jag tror att vi alla tycker precis som du. Det finns anledning att se över den internationella närvaron och hur man ska organisera det. Det är kanske lite för tidigt med den aspekten just nu. Men jag tror att det kommer. Det kanske kommer som ett nästa steg. Nu handlar det bara om att få liv och ånga i en procedur som inte har kommit någons stans eftersom man har tagit det i fel ordning. Det här blev ett för stort hinder. Det är inget fel på kravet, men det blev ett för stort hinder för dem att överbrygga i detta skede.

Anf. 98 ORDFÖRANDEN:

Jag vill inte att vi återupprepar debatten vi hade tidigare i dag i den frågan. Vi har redan haft debatten i samma fråga tidigare i dag, och det får räcka. Jag hoppas att alla kan acceptera det. Det är tydligt att Sverigedemokraternas avvikande mening kvarstår, och eventuella jobberbjudanden på kommissionen tar vi efter mötet. Det finns stöd för regeringens ståndpunkt i denna fråga.

Vi kan gå vidare till dagordningspunkt 7, Ryssland/Ukraina.

Anf. 99 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Herr ordförande! Mogherini kommer att inleda diskussionen. Hon ska informera om sitt förestående besök i Kiev som sker 16–17 december. Vi

har inga rådsslutsatser förväntade, och Mogherini väntas dra egna muntliga slutsatser.

Efter regeringsbildningen nu i början av december är förutsättningarna för reformer goda i Ukraina. Det är viktigt att regeringen utnyttjar det och genomför brådskande och absolut nödvändiga reformer inom nyckelområden. Det gäller rättsväsen, antikorrupsionsinsatser, decentralisering och energisektorn.

Samtidigt har säkerhetsläget i östra Ukraina försämrats även om det har rått ett tillfälligt vapenstillestånd längre än vad vi har sett nu på flera månader. EU har som reaktion på den utvecklingen och enligt slutsatser från november utökat antalet individer och organisationer som omfattas av EU-sanktioner.

Den 29 november listades 13 personer och 5 organisationer. Totalt finns nu på listan 132 individer och 28 organisationer och företag. Regeringen stöder att EU:s institutioner förbereder fördjupade ekonomiska sanktioner så att EU kan agera snabbt om vi fortsatt ser en rysk aggression.

Sannolikt kommer det att bli ett nytt möte i kontaktgruppen i Minsk i dag. Det följer nu ett känt mönster där Ryssland inför viktiga EU-möten gör utspel som ger sken av att det går Ukraina till mötes. Men Ryssland har inte gjort några egentliga eftergifter under konflikten. Rysslands agerande ska förstås bedömas utifrån vad de gör och inte bara utifrån utfästelser och uttalanden.

EU har fortsatt arbetet med icke-erkännandepolitiken avseende Krim och Sevastopol. I linje med slutsatserna från FAC-mötet i november diskuteras utökat investerings- och exportförbud. Det beslutet väntas före Europeiska rådet.

Sedan är det samma sak här. Vintern gör den humanitära situationen i östra Ukraina alltmer akut. När jag nu var i Kiev annonserade vi ytterligare 10 miljoner till UNDP utöver de 35 miljoner som vi redan har beviljat. Rädda Barnen har också fått ytterligare 2 miljoner.

Det är en högnivåkonferens planerad till början av nästa år till stöd för Ukrainas reformer, men det finns inga konkreta datum ännu. Det förutsätter att det då finns ett tydligt reformprogram från Ukrainas sida och en mekanism för givarkoordinering.

Vi måste fortsätta att svara kraftfullt på Rysslands agerande. Som jag har sagt förut måste vi också parallellt kunna föra en dialog direkt med Ryssland. Vi måste framföra våra åsikter direkt till dem också.

Vi är redo att utreda möjligheten att utveckla relationerna mellan EU och Euroasiatiska ekonomiska unionen på basis av att vi gör en solid analys och att vi har ett överenskommet förhållningssätt inom EU. Det är viktigt i nästa skede.

Det är här vi är för dagen med relationen mellan Ukraina och Ryssland. Om ni vill kan jag gärna berätta mer om mitt besök i Kiev.

Anf. 100 KARIN ENSTRÖM (M):

Herr ordförande! Tack, utrikesministern! Jag ska vara kortfattad. Vi har diskuterat frågan förut, och tyvärr måste vi fortsätta att diskutera den.

2014/15:17
12 december

Det var bra att utrikesministern var i Kiev, och det är bra med utökat stöd. Det jag hör låter också bra. Jag vill bara understryka vikten av att upprätthålla trycket. Det gäller inte minst i diskussionerna i förhållandet mellan EU och Euroasiatiska unionen och att det inte ses som en eftergift åt Ryssland.

Även om vi har haft ett dygn utan förlust av liv är risken ju längre tiden går att det på något sätt normaliseras. Det är därför väldigt bra att det står i regeringens ståndpunkter att vi nu inte bara sitter och väntar på att det blir en ny frusen konflikt.

Håll uppe trycket mot Ryssland, och håll uppe trycket mot och stödet till Ukraina för att kunna komma vidare med reformer så att de kan besluta sin egen väg framåt.

Anf. 101 DÉSIREE PETHRUS (KD):

Jag vill understryka och stödja det som Karin Enström precis har sagt. I övrigt har jag en fråga utifrån en tidningsartikel i Europaportalen i onsdags där IMF varnar för en risk för en kollaps i Ukraina. Om Ukraina inte om några veckor får motsvarande 110 miljarder kronor riskerar landet en finansiell kollaps enligt Internationella valutafonden. EU:s ekonomikommissionär Moscovici har tydligen uttalat att EU undersöker möjligheterna för ytterligare lån till Ukraina.

Det finns här ingenting direkt med i ståndpunkten. Det står att man ska hjälpa ekonomiskt och politiskt. Finns det några svar om det akuta läget, och kommer det att komma i slutsatser?

Anf. 102 ORDFÖRANDEN:

Vem ska låna pengar? EU-budgeten får inte låna några pengar?

Anf. 103 JOHNNY SKALIN (SD):

Herr ordförande! Också jag instämmer med Karin Enströms tidigare inlägg. Vi måste sätta hårt tryck på Ryssland, och vi måste understödja Ukraina på många olika sätt, ekonomiskt, handelsmässigt och på andra sätt så att de kan stå emot den ryska aggressionen, som man kan kalla det med stort fog.

Jag skulle vilja ställa frågan till regeringen om det inte är befogat att ytterligare ta upp ökade sanktioner mot Ryssland. Sanktioner kan vara ett väldigt trubbigt medel. Man kan anse att det kan vara lite oklart vilka effekter det verkligen får. Än så länge kan man inte notera att Ryssland agerat annorlunda rent politiskt gentemot Ukraina. Det utövar fortfarande påtryckningar på Ukraina och har fortfarande en aggressiv inställning gentemot Ukraina.

Vi vet också att sanktionerna lett till en ekonomisk situation. Jag vet att oljepriserna är en stor del av det hela. Sanktionerna har ändå en inverkan på den ekonomiska situationen i Ryssland med rubelns fall. Det påverkar Rysslands ekonomiska möjligheter att bedriva den typen av verksamhet mot Ukraina och även att hota andra länder i dess närhet.

Jag skulle vilja ställa frågan till regeringen om man inte anser att det är dags att skärpa sanktionerna ytterligare och ställa ännu högre krav på Ryssland att agera annorlunda gentemot Ukraina och eventuellt andra

Anf. 104 KERSTIN LUNDGREN (C):

Det är rätt som utrikesministern säger att det är viktigt att Ryssland inte bara pratar utan handlar. Så här långt har det inte visat prov på just detta. De pratar gärna och mycket, men de handlar inte.

Därför är det viktigt att vara tydlig och att Sveriges röst fortsätter att vara tydlig för att hålla uppe trycket mot Ryssland och stötta Ukraina, och därmed också Moldavien och Georgien som också utsätts för tufft tryck. Det är en oerhört viktig bit.

Man säger å ena delen så men nämner att vi måste ha en dialog. Jag vet att det finns många som har en dialog. Senast var Hollande i Moskva på väg hem. Det finns andra av EU:s ledare som också har dialog med Putin.

Från svensk sida är det väl viktigt att inte i ena meningen säga att vi ska vara tydliga mot Ryssland och nästa gång säga att vi ska föra en dialog. Vi behöver inte nu säga just detta om inte Ryssland visar ett intresse av den dialogen genom att vara tydligt och agera för att dra sig ur Ukraina och låta bli att försöka påverka dess linje.

Euroasiatiska unionen får inte vara en smitväg. Jag är övertygad om att man vill se den som en smitväg för att komma runt. Det är viktigt att vara tydlig att det inte får bli en smitväg förbi den hållning som EU har intagit. Därför bör Sveriges röst vara mer tydligt mot Rysslands agerande än att tala om dialog.

Anf. 105 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Det var kloka och bra synpunkter allihop. Jag tror inte att vi har någon stor oenighet. Jag vet att ni är oroliga för det. Ni tänker: Är det ny linje när det gäller hållningen mot Ukraina och Ryssland? Det är inte det.

Vi håller fast vid sanktionerna. Vi är redo, och har också signalerat tydligt i EU-sammanhang, och bör förbereda hur vårt svar bör vara om vi ser ytterligare ryska aggressioner och ett beteende som är helt oacceptabelt.

Vi har inte gått emot att man lägger till. Vi har tvärt emot förespråkats att man nödvändigtvis lägger till individer och organisationer på listan över sanktioner. Men sanktioner måste vara en del av en strategi och en hållning gentemot både Ryssland och Ukraina. Det kan inte vara en strategi i sig att man har sanktioner.

Det är viktigt att tänka: Vad sker i nästa steg, beroende på vilken respons man får? Hur avslutar man sanktioner? Vad är det som krävs för att man ska minska på sanktioner? Det lättaste är att införa nytt och lägga till på listorna. Men hur tänker vi att det långsiktigt ska kunna ge resultat?

Jag kan först svara på frågan som gäller IMF. Jag såg också den artikeln. Just nu har IMF en mission i Ukraina. De diskuterar med regeringen. Det var också någonting som premiärministern tog upp. Han påpekade: Vi har en enormt tuff ekonomisk utmaning framför oss. Vi har redan genomfört besparingsprogram som är så kännbara att det är svårt

att gå tillbaka till det ukrainska folket och säga: Vi kan inte lova några förbättringar, vi kan bara lova att det blir ännu tuffare.

Här behöver vi hjälp, sa han. Vi måste få diskutera med framför allt IMF. Hur ska man leva upp till åtaganden? Hur ska man kunna betala sina skulder? Hur ska man hantera jätt stora underskott, och allt vad det är?

Ekonomi är i centrum för vad de måste åtgärda. Just nu finns de där, och det pågår en sådan dialog med IMF. Jag menar att det bör vara en del av diskussionen. Jag tror definitivt att det kommer upp i debatten och också under rådet.

Precis som Karin Enström säger måste vi upprätthålla stödet till Ukraina. Det är återigen ett exempel på att vi måste se till att de får lyckas. Nu behöver de stöd för att få regeringen på plats och att få reformerna att ge effekt. Det ska märkas hos det ukrainska folket att man till exempel gör någonting mot korruptionen. Annars kommer inte heller den här regeringen att klara sig framåt. Man måste visa på någonting som får effekt i det ukrainska samhället.

Det måste innebära att vi säger till Ryssland att de håller sig till avtalet som är upprättat och Krimöverenskommelsen. Man måste också visa det i handling. Det har vi framfört i alla olika sammanhang. Det vi menar med dialog är att det är viktigt att vi kan framföra de åsikterna direkt till Ryssland.

Det är viktigt att kunna tala med dem öga mot öga. Jag säger inte att man ska göra det på högsta nivå. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<< Det är viktigt att vi tänker långsiktigt.

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Jag nämner bara några exempel på sådant som vi måste engagera oss i.

Parallellt med att hantera krisen med de element som vi har använt hittills måste vi ha en långsiktig strategi. Den har vi bara börjat prata om, men jag tror ändå att alla medlemsländer är intresserade av att engagera sig i detta. Vad tror vi om framtiden? Ryssland kommer att ligga där det ligger, och det är detta det handlar om framöver.

Vi har ingen annan position än den som också är er beträffande sanktionerna, EU:s hållning, att vi ska fortsätta att vara konsekventa och hålla ihop, men vi måste också hitta ett spår som anger en långsiktig lösning. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Anf. 106 ORDFÖRANDEN:

Då finner jag att det finns stöd för regeringens inriktning i denna fråga. Innan vi går in på den övriga punkten om Libyen, som har tillkommit som ny punkt, har jag en vädjan och en uppmaning till er som sitter i utrikesutskottet. Meningen med den ordning vi har är att vi i utskottet ska förbereda besluten här. Jag önskar att ni i framtiden försöker prata med presidiet och kansliet där, så att de ärenden som är diskussions- och beslutspunkter här kan behandlas som diskussions- och beslutspunkter även där och att vi kan komma hit så väl förberedda som möjligt och inte behöver upprepa de debatter som ni säkerligen har haft i

utskottet. Nu har vi nämligen ägnat exakt dubbelt så lång tid åt denna punkt som vi hade planerat.

Jag uppmanar och vädjar till er att försöka hitta en sådan ordning, så att vi kan bli så effektiva här som möjligt. Här kan vi då i stället fokusera på nytillkomna eller förändrade situationer, nya eller uppdaterade dokument, perspektiv från andra utskott eller annat som inte går att förutse i utrikesutskottet. Jag hoppas att ni kan tala med presidiet där. Jag vädjar om att vi kan ha en sådan ordning och att ert beredningsansvar i utskottet tillgodoses fullt ut.

Då kommer vi till den punkt som är ny och som givetvis behöver diskuteras här, nämligen Libyen.

Anf. 107 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Herr ordförande! Det planeras en lunchdiskussion om Libyen. Libyen var uppe som ämne på FAC i november utan slutsatser, och inte heller den här gången är det tänkt att det ska vara med slutsatser. Det ser ganska mörkt ut, för krisen fortsätter att eskalera, och polariseringen med två parlament, två regeringar och så vidare är mycket stor. Samma vecka som FAC ska FN:s särskilda sändebud Bernardino León inleda nya medlingssamtal i Libyen mellan de två rivaliserande sidorna. Den humanitära situationen är likaledes väldigt oroande. Det finns nära 400 000 internflyktingar i landet. Det gör att vi måste fortsätta att betona vikten av vapenvila, stöd till FN och till Leóns ansträngningar att få en politisk lösning och att EU fortsätter att nära samarbeta med FN när det gäller vägen framåt. Detta kommer att vara mina inspel här.

Anf. 108 ORDFÖRANDEN:

Då finner jag att det finns stöd för regeringens inriktning i denna fråga. Finns det några punkter under Övriga frågor som utrikesministern vill ta upp? Nej.

Då tackar vi för närvaron.

2014/15:17
12 december

§ 3 Miljö

Statssekreterare Yvonne Ruwaida

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för miljö den 28 oktober 2014

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för miljö den 17 december 2014

Anf. 109 ORDFÖRANDEN:

Som ni säkert känner till eller förstår intuitivt är miljöministern i Lima för klimatförhandlingarna där. Hon ersätts hos oss i dag av statssekreterare Yvonne Ruwaida. Välkommen hit, Yvonne! Det är första gången du är här i egenskap av statssekreterare.

Har vi några utestående A-punkter på detta område? Det har vi inte.

Finns det någon muntlig återrapport, utöver den skriftliga, från mötet den 28 oktober? Det gör det inte.

Då kan vi gå vidare till dagordningspunkt 4, Europaparlamentets och rådets förordning om övervakning, rapportering och verifiering av koldioxidutsläpp från sjötransporter.

Anf. 110 Statssekreterare YVONNE RUWAIDA:

Det här är en förordning som inte handlar om krav på utsläpp utan om att hitta ett enhetligt sätt att mäta, rapportera och verifiera utsläpp. Det kan också vara en grund för att ha utsläppsmål i framtiden. Överenskommelsen har stötts av samtliga medlemsstater i Coreper den 21 november utom Polen, Cypern, Malta och Grekland, och vid miljørådet ska detta beslut bekräftas.

Vi välkomnar överenskommelsen. Vi kommer också att lämna en deklaration med våra viktigaste synpunkter tillsammans med Finland, Belgien och Nederländerna för att visa vårt stöd till en EU-reglering av sjöfartens utsläpp och för att skapa en positiv motvikt till de länder som är emot förordningen.

Vi delar också kommissionens uppfattning att det här är viktigt för att vi ska kunna få regler på IMO:s, alltså den internationella sjöfartsorganisationens, nivå. Vi har jobbat med att minska den administrativa bördan, att få ett enkelt system som också kan se till att man får konkreta resultat och att gynna ett gott förhandlingsklimat. Vi har fått några vinster i förslaget, men av tidsskäl avstått jag från att redogöra för dem här om ni inte särskilt undrar över dem.

Anf. 111 PAVEL GAMOV (SD):

Herr ordförande! Tack, statssekreteraren, för föredragningen! Vi i Sverigedemokraterna ställer oss i stort bakom regeringen i den här frågan. Det här förslaget berör samtliga fartyg, oavsett flagg, som genomför resor mellan EU:s medlemsstater eller till eller från en medlemsstat och en nation utanför EU.

Däremot har vi en invändning som gäller artikel 20, punkt 3. Där sägs det att om vissa rekvisit uppfylls ska medlemsstaten vägra tillträde till

sina hamnar för fartyg som brutit mot regelverk gällande utsläppskontroll. Denna punkt tar också upp det faktum att om en medlemsstat har vägrat tillträde ska detta gälla i samtliga medlemsstaters hamnar. Med tanke på den avsaknad av juridisk stringens som finns i vissa medlemsstater menar vi att varje enskilt medlemsland ska kunna göra en egen prövning. Jag vill även betona de handläggningstider som kan uppkomma. Vi menar helt enkelt att varje medlemsland ska kunna göra en egen prövning. Därför vill vi anmäla avvikande mening i förhållande till regeringens position.

Anf. 112 Statssekreterare YVONNE RUWAIDA:

I och med att vi vill ha enhetliga regler vill vi också ha enhetliga EU-sanktioner. Det är förklaringen till regeringens position.

Anf. 113 ORDFÖRANDEN:

Apropå Sverigedemokraternas ståndpunkt vill jag nämna att det ju finns skilda utsläppsregler när det gäller till exempel svavel i Östersjön eller Engelska kanalen och i Medelhavet. Det är olika gränsvärden där. Sådant tar man givetvis hänsyn till när man fattar sådana beslut också.

Då finner jag att det finns stöd för regeringens ståndpunkt i denna fråga med en avvikande mening från Sverigedemokraterna.

Vi går vidare till ett vardagsnära direktiv om att minska användningen av tunna plastbärkassar.

Anf. 114 Statssekreterare YVONNE RUWAIDA:

Europaparlamentet och rådet har i den här frågan nått en överenskommelse i första läsningen av förslaget. Överenskommelsen stöddes av samtliga medlemsstater i Coreper den 21 november. Riksdagen fick en lägesrapport i frågan i juni, och vid miljørådet ska beslutet bekräftas.

Vi välkomnar beslutet, som innebär ett steg framåt. Överenskommelsen innebär att medlemsstaterna nu gemensamt ska börja arbeta för minskad förbrukning. I dagsläget sker alla insatser på frivillig basis. Det betyder att man får välja mellan två olika system, antingen obligatorisk prissättning eller mål. Har man mål kan man välja olika metoder: obligatorisk prissättning, förbud, frivilliga avtal eller andra metoder. Jag har utvecklat detta noga i miljö- och jordbruksutskottet.

Vi tycker att det här direktivet är positivt, och vi ställer oss bakom att EU antar det.

Anf. 115 PAVEL GAMOV (SD):

Herr ordförande! Vi menar att detta att förhindra att plastpåsar skräpar ned och förstör miljön är en fråga som bäst hanteras på nationell nivå, i synnerhet här i Sverige, där vi redan har lagstiftning på området.

Mot bakgrund av de stora problem som många EU-länder har på avfallsområdet menar vi att det är märkligt att välja ut just en materialfamilj på det här sättet. Fokus för EU borde snarare vara att minska avfallet generellt, utan att angripa just en enskild materialfamilj.

Vi menar helt enkelt att den här frågan är något vi ska hantera på nationell nivå och att det inte finns något behov av direktiv på det här området.

Om man ska se till själva förslaget skulle vi önska att kommissionens förslag om att minska användningen av plastkassar som är under 50 mikrometer i stället justeras till 30 mikrometer. Det är felaktigt att bärkassar under 50 mikrometer inte går att återanvända. Vi tycker att det är beklagligt att kommissionen inte beaktar den teknikutveckling som har skett på området.

Med detta vill jag anmäla avvikande mening.

Anf. 116 JOHAN HULTBERG (M):

Herr ordförande! Tack, statssekreteraren, för föredragningen!

Precis som redovisades har vi haft denna diskussion i miljö- och jordbruksutskottet. Från Moderaternas och Alliansens sida välkomnar vi att den överenskommelse man nått mellan rådet och parlamentet innebär en stor flexibilitet för medlemsstaterna att hitta vägar fram för att nå det övergripande målet om att minska användningen av plastkassar. Det är 8 miljarder kassar som används inom EU, och variationen mellan medlemsländerna är stor. Sverige har en ganska liten användning medan länder som Rumänien har en väldigt stor användning.

Vad som är viktigt att komma ihåg i sammanhanget är att det övergripande målet är att minska nedskräpningen, att minska påverkan på naturen och inte minst att minska den marina nedskräpningen och problemen med mikroplasma i haven. Därför är det mer ett medskick till departementet, statssekreteraren och ministern att fortsätta att driva på för att fler länder ska ta ansvar för att ta itu med den marina nedskräpningen och att också försöka verka för att fler länder ska ta solidariskt ansvar för den kostnad som uppstår och som i hög grad drabbar Sverige och vår västliga kust. Jag har alltså ett medskick om att fortsätta att driva på i de frågorna och att i övrigt jobba vidare med att få fler länder att få välfungerande sophantering och avfallshanteringssystem. Det mesta plastavfallet i EU går tyvärr fortfarande på deponi.

Anf. 117 ORDFÖRANDEN:

Även jag har ett litet medskick, som gäller att vi ska se till att hålla borta också nedbrytbara plastpåsar, så att de inte tar över. Då syftar jag på de låtsas-nedbrytbara plastpåsar som solljuset bryter ned till molekyler som fortfarande är polymerer men som är osynliga för ögat. Därmed tror man att man har löst problemet, men i stället blir naturen full av polymerer som är osynliga för ögat men som fortfarande har negativa miljökonsekvenser. Jag hoppas att vi kan hålla dem borta från förslaget även framöver.

Anf. 118 Statssekreterare YVONNE RUWAIDA:

Just ändring i förpackningsdirektivet när det gäller minskad förbrukning av tunna plastbärkassar är ett beslut som vi bara ska bekräfta. Medskicket och den diskussion vi hade i miljö- och jordbruksutskottet om att dels se till att vi inte får nedskräpning på andra håll genom ett sådant här

direktiv utan att bevaka frågan, dels att jobba med nedskräpning över lag är något vi tar till oss och är överens om.

2014/15:17
12 december

Anf. 119 ORDFÖRANDEN:

Då finner jag att det finns stöd för regeringens ståndpunkt i denna fråga, med en avvikande mening anmäld från Sverigedemokraterna.

Vi går då vidare till dagordningspunkt 6, Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om begränsning av utsläpp till luften av vissa föroreningar från medelstora förbränningsanläggningar. Varsågod, statssekreteraren!

Anf. 120 Statssekreterare YVONNE RUWAIDA:

Miljörådet väntas den 17 december ta beslut om en allmän riktlinje om direktivet för medelstora förbränningsanläggningar inför förhandlingar med Europaparlamentet. Detta ingår som en del i luftvårdspaketet. I dag saknas regelverk just på detta område när det gäller medelstora förbränningsanläggningar. De står för 6 procent av utsläppen av svaveldioxid och kväveoxider i EU och för 3 procent av utsläppen av stoft.

Det här tycker vi är viktigt. Sverige kommer att kunna nå nationella mål när det gäller gränsoverskridande luftföroreningar om vi gör någonting, så det är viktigt med gemensam lagstiftning. Vår prioritering har varit – det här har vi också uttryckt noggrant i miljö- och jordbruksutskottet – att den föreslagna översynen ska tidigareläggas, att undantag för så kallade inhemska bränslen ska begränsas eller helt tas bort och att antalet timmar ska begränsas då reservanläggningar helt eller utan rening kan användas när belastningen är hög eller en anläggning går sönder.

Vi har också drivit att gränsvärdena för stoft från små biobränsleanläggningar inte ska sättas på en sådan nivå att det riskerar att begränsa användningen av biobränsle. Om gränsvärdena sätts för lågt riskerar det att gynna olja och gas, som ger lägre stoftutsläpp men som skulle öka utsläppen av fossil koldioxid. I onsdags kväll fick ordförandeskapet kvalificerad majoritet för kompromissförslaget i Coreper. Vi hade från regeringens sida velat se en ambitiösare linje. Men vi gjorde ändå bedömningen att det är viktigt att vi ställer oss bakom den här allmänna riktlinjen och att den är tillräckligt bra för att vi ska tycka att den är positiv. Våra viktigaste prioriteringar finns med i den.

Anf. 121 PAVEL GAMOV (SD):

Herr ordförande! Från Sverigedemokraternas sida ser vi med oro på luftvårdspaketet, framför allt gällande de nya reglerna som blir aktuella för små och medelstora förbränningsanläggningar. Till att börja med är det återigen en betydande maktförskjutning som sker från de nationella parlamenten till framför allt kommissionen. Sverigedemokraterna menar att medlemsstaterna har ett egenansvar för att förbättra luftkvaliteten för sina egna medborgare. De utsläpp som blir aktuella med de aktuella förbränningsanläggningarna borde till stor del röra närområdet och luftkvaliteten där. Således är det också i första hand en lokal angelägenhet.

Det här förslaget rör inte i huvudsak anläggningar med stora gränsöverskridande utsläpp av luftföroreningar. Därför menar vi att frågan i första hand bör hanteras på nationell nivå och att regeringen inte bör stödja reglering på EU-nivå.

Vi menar dessutom att det är rimligt att anta att mycket av den förbättring som förslaget syftar till vad gäller utsläpp kommer att ske naturligt i och med de ny- och återinvesteringar som kommer att göras i anläggningarna, inte minst med den nya teknik som finns. Även det för oss till slutsatsen att det inte finns något egenvärde med EU-reglering på det här området. Därmed vill jag anmäla avvikande mening även här.

Anf. 122 JOHAN HULTBERG (M):

Herr ordförande! Vi delar regeringens uppfattning att det är viktigt att försöka komma framåt i förhandlingarna. Därför har vi ingen avvikande mening, även om man kan ha synpunkter på en del exakta tekniska frågor och så vidare. Förhandlingarna kommer att rulla vidare. Parlamentet ska också involveras längre fram.

När vi hade uppe frågan i miljö- och jordbruksutskottet i tisdags och torsdags ställde jag lite frågor om överensstämmelsen mellan detta direktiv och IED-direktivet. Jag fick till svar att det nu ska vara samstämmigt och så vidare. Men jag har ändå fått signaler om att det finns gränsvärden som är lite olika. Man har vissa regler som inte är lika vad gäller undantag för de olika anläggningarna.

Från vår sida tycker vi ändå att det är viktigt att Sverige försöker spela in till det lettiska ordförandeskapet att man bör hantera de olika direktiven så att krav och undantag blir överensstämmande och så att anläggningar behandlas på ett likvärdigt sätt. Vi välkomnar också det faktum att rådet har valt att plocka ur artikel 5.4, som vi hade en hel del synpunkter på och som handlade om områdesindelningen i kommissionens ursprungliga förslag.

Anf. 123 Statssekreterare YVONNE RUWAIDA:

Moderaterna har tagit upp frågan huruvida det här direktivet krockar med IED, industriemissionsdirektivet. Den information vi har fått är att medlemsstaterna kan göra undantag för de anläggningar som påverkas av IED. Det ska alltså inte behöva krocka. Det är ändå det som ska gälla. Vi har samma grundinställning, att vi inte ska ha överlappande system. Den gemensamma inställningen har vi.

Naturvårdsverket är väldigt tydligt med att luftföroreningarna påverkar gränsöverskridande, och det är viktigt att ha gemensam EU-lagstiftning när det gäller gränsöverskridande luftföroreningar.

Anf. 124 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens ståndpunkt med en avvikande mening anmäld från Sverigedemokraterna.

Vad gäller dagordningspunkt 7, En övergripande och omvälvande – minsann! – agenda för tiden efter 2015, har vi haft ett skriftligt samråd kring själva beslutspunkten, som kommer att komma upp på allmänna rådet. Däremot blir det även en diskussion.

Anf. 125 Statssekreterare YVONNE RUWAIDA:

Jag vet att ni har diskuterat det här, med utrikesministern tror jag. Ni har haft skriftligt samråd också. Jag kan hoppa över detta om ni inte vill ta upp någonting särskilt.

Anf. 126 ORDFÖRANDEN:

Vi hade ett skriftligt samråd om beslutet. Jag undrade bara om det fanns något att ta upp under diskussionspunkten på den här agendan. Men vi har fått skriftligt underlag. Vi hade inga avvikande meningar i den skriftliga processen. Jag finner att det finns stöd för regeringens inriktning i denna fråga.

Vi går vidare till dagordningspunkt 8. Här handlar det om Dohaändringen av Kyotoprotokollet. Detta är lite komplicerat. Det finns olika småbitar och underpunkter. Om du vill, statssekreteraren, får du ta alla tre underpunkter på en gång. Sedan fattar vi tre separata beslut. Du kan också ta dem en och en. Du får välja själv.

Anf. 127 Statssekreterare YVONNE RUWAIDA:

Jag tar alla tre på en gång. Det som kvarstår nu efter Kyoto är ratificeringen av Dohaändringen. Detta ske inom EU och ligger för beslut på miljørådet. Förslaget innebär att det gemensamma åtagandet för EU och dess medlemsstater samt Island under Kyotoprotokollet ska genomföras gemensamt på ett sätt som följer befintlig EU-lagstiftning, nämligen det så kallade klimat- och energipaketet.

Huvudfrågan – under punkt a – handlar om hur man fördelar det tilldelade utsläppsutrymme som EU har. Det som är inom den icke handlande sektorn fördelas per medlemsstat. Det som är inom den handlande sektorn fördelas inom en gemensam pott. Varje medlemsstat får ett utfäst utrymme motsvarande landets åtagande i klimat- och energipaketet i enlighet med ansvarsfördelningsbeslut från 2009. Sveriges åtagande i det här fallet under de andra Kyotoprotokollen blir att minska utsläppen med 17 procent jämfört med 2005. Detta motsvarar ungefär 24–27 procent jämfört med 1990. Sverige är också på väg att nå detta åtagande, då utsläppen 2013 var 22 procent lägre än 1990.

Utöver själva genomförandet ligger för beslut punkt b och c. Det gäller ingående och undertecknande ett avtal med Island som slår fast dess del av utsläppsutrymmet samt att Island ska använda samma bokförings- och rapporteringsregler för utsläppen.

Detta är de tre olika delarna.

Regeringen tycker att det är viktigt att så snabbt som möjligt ratificera Dohaändringen. Utvecklingsländerna följer noga vår ratificering. Det här är också oerhört viktigt inför klimatkonventionens partsmöte i Paris nästa år.

Vi vill också ta upp en fråga som dykt upp i Lima. Under mötet i går träffades man på EU-nivå. Det finns fortfarande ett land, Polen, som inte accepterar förslaget. Alla andra medlemsländer sätter nu press på Polen i den här frågan. Det kan vara nödvändigt med en liten justering för att få med sig Polen på ratificeringen.

Regeringen föreslår med detta att Sverige välkomnar och stöder förslaget. Sverige bör kunna gå med på mindre förändringar i förslaget om det inte förändrar grundprinciperna för bördefördelningen. Det är den inställning som finns.

Anf. 128 PAVEL GAMOV (SD):

Herr ordförande! Sverigedemokraterna ser delvis positivt på ett gemensamt ramverk för klimat- och energiområdet. Men vi anser att ett ramverk ska baseras på realistiska grunder, långsiktig konkurrensneutralitet och såklart prioritering av ytterligare koldioxidläckage. Vi menar dessutom att Sveriges och Europas fokus ska riktas framför allt mot energiforskning, där målet är att nya energislag ska bli så billiga att de konkurrerar ut de fossila bränslena.

Till skillnad från tidigare punkter vill vi inte anmäla avvikande mening, men vi vill ha detta medskick till regeringen.

Anf. 129 ORDFÖRANDEN:

Kan vi fatta ett klumpbeslut? Jag finner stöd för regeringens ståndpunkt under punkt 8 a om Dohaändringen av Kyotoprotokollet, punkt 8 b om undertecknande av avtalet med Island och punkt 8 c om ingående av avtalet med Island.

Då kommer vi till dagordningspunkt 9, Övriga frågor. Det finns i den kommenterade dagordningen ett fördjupat skriftligt underlag som vi inte har kopierat in i föredragnings-pm:et. Finns det under någon av punkterna någonting att tillägga som inte framkommit tidigare?

Anf. 130 Statssekreterare YVONNE RUWAIDA:

Ja – jag har tagit upp det med miljö- och jordbruksutskottet och kan nämna det kort nu också. Vi kommer att stödja en övrig fråga som handlar om att vi ska trappa upp arbetet mot målet om en giftfri miljö, framför allt genom att öka takten i utfasningen av särskilt farliga ämnen inom EU:s kemikalieförordning, Reach. Vi kommer också att stödja en fråga som handlar om avlägsnande av mikropartiklar av plast i produkter. Man kommer att be EU-kommissionen att börja jobba med den frågan.

Anf. 131 ORDFÖRANDEN:

Ingen har någon avvikande mening. Det finns alltså stöd i EU-nämnden för inriktningen under dessa två punkter.

Därmed är vi klara med denna dagordning. Tack så hjärtligt för närvaron, allihop!

§ 4 Jordbruk och fiske

Landsbygdsminister Sven-Erik Bucht

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för jordbruk och fiske den 10 november 2014

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för jordbruk och fiske den 15–16 december 2014

Anf. 132 ORDFÖRANDEN:

Välkommen hit, statsrådet Bucht! Vi ber om ursäkt för förseningen. Har vi några utestående A-punkter? Det har vi inte. Vill statsrådet ge en muntlig återrapportering från mötet den 10–11 november utöver de skriftliga?

Anf. 133 Landsbygdsminister SVEN-ERIK BUCHT (S):

Jag är beredd att svara på frågor med anledning av den rapporten.

Anf. 134 ORDFÖRANDEN:

Det finns inga frågor.

Vi går vidare till dagordningspunkt 3, Förslag till rådets förordning om fastställande för 2015 av fiskemöjligheter för vissa fiskbestånd och grupper av fiskbestånd i Svarta havet.

Anf. 135 Landsbygdsminister SVEN-ERIK BUCHT (S):

Herr ordförande! Förordningen om fiskemöjligheter i Svarta havet avser nationella kvoter för piggvar och skarpsill för Bulgarien och Rumänien. Förslaget grundar sig på den vetenskapliga rådgivningen från Allmänna kommissionen för fiske i Medelhavet och innebär en sänkning av TAC för piggvar med 15 procent och en oförändrad TAC för skarpsill. Regeringen har inga invändningar mot detta förslag.

Anf. 136 AMINEH KAKABAVEH (V):

Herr ordförande! Jag tackar statsrådet! Vi i Vänsterpartiet är glada att ministern i princip anser att vi ska följa den europeiska gemenskapens fiskepolitik och att fiskekvoterna ska fastställas i enlighet med den vetenskapliga rådgivningen för hållbara nivåer. Vi är dock bekymrade över att det finns anledning att tro att man under kommande årsmöte fastställer fiskekvoter långt över vad den vetenskapliga rådgivningen anger. Jag skulle vilja höra från ministern vilken strategi man tänker tillämpa från Sveriges håll under de kommande förhandlingarna för att säkerställa att kvoten för varje bestånd inte överstiger de här nivåerna. Vilken blir vår position, och vilka beslut kommer det att innebära?

Anf. 137 Landsbygdsminister SVEN-ERIK BUCHT (S):

Gäller frågan Svarta havet eller Västerhavet?

Anf. 138 AMINEH KAKABAVEH (V):

Utgångspunkten för min frågeställning är den vetenskapliga rådgivningens ståndpunkt.

Anf. 139 Landsbygdsminister SVEN-ERIK BUCHT (S):

Det som gäller Svarta havet är baserat på den vetenskapliga rådgivningen, ingenting annat. Vår uppfattning är att de här frågorna ska drivas på det sättet också i framtiden.

Anf. 140 ORDFÖRANDEN:

Då finner jag att det finns stöd för regeringens ståndpunkt i denna fråga.

Vi går vidare till dagordningspunkt 4, Fiskbestånden och kvoterna för vissa vatten i väst.

Anf. 141 Landsbygdsminister SVEN-ERIK BUCHT (S):

Ordförande! Frågan om kvoterna i Västerhavet för 2015 var föremål för samråd i miljö- och jordbruksutskottet i går. Regeringen har efter den diskussionen förtydligat den svenska ståndpunkten i enlighet med önskemål som framfördes vid saksamrådet.

Det betyder att ståndpunkten nu lyder som följer: Regeringens övergripande målsättning är att förvaltningsåtgärderna ska beslutas i linje med den reformerade gemensamma fiskepolitikens mål och principer. Vad gäller fiskemöjligheter anser regeringen således att det är angeläget att nå målen om att nyttjande av marina resurser sker på ett sådant sätt att populationen av skördade arter återställs och bevaras över nivåer som säkerställer maximalt och hållbart uttag, att reformens mål om landningsskyldighet möjliggörs och att den vetenskapliga rådgivningen så långt det är möjligt följs.

För detta är långsiktiga förvaltningsplaner ett viktigt verktyg. Regeringen anser att det är ett prioriterat arbete att se över de planer som är inaktuella och upprätta nya planer för arter som fortfarande saknar dem.

Anf. 142 ORDFÖRANDEN:

Jag ser ett leende på Eskil Erlandssons läppar. Det verkar som om det finns enighet om denna fråga. Jag känner även igen formuleringen från mitt gamla parlament.

Anf. 143 PAVEL GAMOV (SD):

Tack, statsrådet! Jag ska vara ytterst kort på den här punkten.

Från Sverigedemokraterna motsätter vi oss att EU köper fiskerättigheter från stater utanför unionen för EU-medel. Vi tycker inte att svenska skattepengar ska gå till att subventionera till exempel portugisiskt fiske utanför Marocko eller annorstädes.

Därmed anmäler vi avvikande mening.

Anf. 144 ORDFÖRANDEN:

Vi noterar en avvikande mening från Sverigedemokraterna och tar det till protokollet.

I övrigt finner jag att det finns stöd för regeringens ståndpunkt.
Vi går vidare till dagordningspunkt 5, Utkast till rådets slutsatser om felprocenten för jordbruksutgifter.

Anf. 145 Landsbygdsminister SVEN-ERIK BUCHT (S):

Ordförandeskapet har under året bjudit in medlemsstaterna till diskussion om den höga felprocenten i jordbruksbudgeten och möjligheter till åtgärder.

Dessa diskussioner ska nu sammanfattas i rådsslutsatser. Många medlemsstater har många fel inom vissa åtgärder i landsbygdsprogrammet. Så är även fallet för Sverige. Inom direktstödet är generellt sett felen lägre. Gränsen för en acceptabel nivå av fel inom respektive EU-fond är en felnivå på 2 procent. Den gränsen är fastställd av Europeiska revisionsrätten, och diskussionen har bland annat fokuserats på om den gränsen är relevant för alla typer av stödssystem och vilka åtgärder som kan vidtas för att minska felen.

Regeringen ser allvarligt på de höga felprocenten inom EU:s jordbruksfonder. Det är mycket viktigt att felprocenten hålls på en låg nivå.

Samtidigt ser regeringen att det är ett systemfel när 19 medlemsstater inte klarar av att hålla sig under den acceptabla nivån på 2 procent fel. Regeringen ifrågasätter därför om gränsen på 2 procent fel är realistisk i förhållande till det komplexa stödssystemet inom landsbygdsprogrammet. Regeringen välkomnar förenklingar av själva regelverket i stället för krav på fler och mer omfattande kontroller.

I detta hänseende vill jag påpeka att det är av största vikt att utbetalning av EU-stöd sker på ett korrekt sätt i enlighet med reglerna. Regeringen anser att Sverige bör kunna ställa sig bakom slutsatser som motsvarar den diskussion som förts under hösten.

Anf. 146 MAGNUS OSCARSSON (KD):

Ordförande! Tack, ministern! Det är jättebra att frågan lyfts upp. Hur stor tror ministern möjligheten är att vi ska få gehör hos resten av de europeiska länderna för om just 2 procent är relevant eller inte?

Anf. 147 ULF BERG (M):

Jag har en fundering och en vädjan, och det är att man fortsätter att jobba. Vi moderater delar regeringens synpunkt att det är olyckligt med de krångliga systemen. I slutändan är det jordbrukare som drabbas av återbetalningsskyldighet och annat.

Lösningen är dock inte att godkänna en högre felprocent utan att försöka jobba vidare med att det ska bli enklare och tydligare regler. Det är vägen fram för att få en lägre felprocent.

Vi delar alltså regeringens uppfattning att det här är olyckligt, för i slutändan är det någon som får göra återbetalningar och det drabbar ofta den enskilde som kanske inte har någon aning om att man har gjort fel.

Anf. 148 Landsbygdsminister SVEN-ERIK BUCHT (S):

Det råder en stor samsyn bland alla medlemsstater om detta krångliga system, och det är regelförenklingar som måste till för att minimera pro-

blemen som finns i dag. Det verkar också vara samsyn i den här lokalen kring dessa frågor.

Anf. 149 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens ståndpunkt i denna fråga.

Vi går vidare till dagordningspunkt 6, Utkast till rådets slutsatser om förstärkning av EU:s politik till stöd för unga jordbrukare.

Anf. 150 Landsbygdsminister SVEN-ERIK BUCHT (S):

Frågan om dessa rådsslutsatser var föremål för saksamråd i miljö- och jordbruksutskottet i går. Regeringen har efter den diskussionen förtydligat den svenska ståndpunkten i enlighet med önskemål som framfördes vid saksamrådet.

Det betyder att ståndpunkten nu lyder som följer: Regeringen anser att effekten av det redan befintliga åtgärderna inom ramen för den gemensamma jordbrukspolitiken bör utvärderas innan nya åtgärder införs. Regeringen anser att skrivningar som öppnar upp för undantag från statsstödsreglerna ska om möjligt undvikas.

Anf. 151 PAVEL GAMOV (SD):

Sverigedemokraterna tycker inte att sådana här program för unga lantbrukare hör till de frågor som vi ska hålla på med. I det här fallet är det högst sannolikt att det kommer att kosta pengar på ett eller annat sätt. Man ska till exempel dela ut förmånliga lån, och vid sådana lån kommer vi och andra rika medlemsstater att få stå för risken för dessa lån.

Vi i Sverigedemokraterna vill inte ha någon jordbrukspolitik över huvud taget i EU, och vi anser i linje med det inte heller att nya åtgärder ska införas.

Ska man underlätta för generationsskiften när det gäller jordbruk är det väl ändå en fråga som kan hanteras på nationell nivå. Därmed anmäler jag avvikande mening.

Anf. 152 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens ståndpunkt i den här frågan med en avvikande mening anmäld från Sverigedemokraterna.

Nu har vi dagordningspunkt 7, Mjolksektorns framtid.

Anf. 153 Landsbygdsminister SVEN-ERIK BUCHT (S):

Ordförande! På jordbruksområdet kommer det att bli en öppen diskussion om mjolksektorns framtid. Olika länder kommer säkerligen att framställa olika typer av förslag, inte minst då läget för mjolkbranschen är ekonomiskt pressat.

Krav på ytterligare krisåtgärder kommer troligen att framföras. Tänkbart är också att några länder framställer önskemål om nya utbudsbegränsningar, men här kommer rådets syn att vara splittrad. Det finns ju många länder som ökar sin mjolkproduktion och som därför är positiva till att kvoterna nu avskaffas tio år efter att beslutet togs.

Mjolksektorns utveckling är en fråga som ligger mig varmt om hjärtat då den är viktig för en levande landsbygd och ett öppet jordbruksland-

skap i hela Sverige. Det är också viktigt att se behovet av utveckling av företagandet. Det drivs i grunden av att jordbrukarna vill ha en rimlig levnadsstandard och därför behöver utveckla sina företag.

Det bästa sättet att nå en positiv utveckling är att främja förmågan till utveckling i jordbruksföretagen. Ett konkurrenskraftigt jordbruk är en nödvändighet för att kunna attrahera kapital och arbetskraft i framtiden.

I Sverige arbetar vi med att ta fram en nationell livsmedelsstrategi och har även en pågående konkurrenskraftsutredning. Forskning och kompetensutveckling bör vara det mest prioriterade området för offentliga insatser för jordbrukets konkurrenskraft.

I världen och inom Europa är strukturerna för jordbruket däremot olika, och det måste vi ta hänsyn till när politiken utformas. Genom landsbygdsprogrammet har vi möjligheter att inom vissa ramar beakta varje lands unika förutsättningar och för att främja jobb, tillväxt och miljö i alla Europas landsbygder.

Anf. 154 JOHAN HULTBERG (M):

Vi har i sak inte någon avvikande mening, men jag studsade lite när ministern sa att forskning och kompetensutveckling är det främsta sättet att höja konkurrenskraften för det svenska jordbruket.

Jag tror att det finns bra många andra frågor som är minst lika viktiga. Det handlar till exempel om regelverket, hur det implementeras i Sverige, skattenivåer – en lång rad företagskopplade frågor som jag tror är minst lika viktiga och som jag hoppas att vi kan återkomma till i det arbete som ministern lyfter upp, i Konkurrenskraftsutredningen och så vidare.

Det ministern lyfter fram om forskning och kompetensförsörjning är naturligtvis också viktiga delar.

Anf. 155 MAGNUS OSCARSSON (KD):

Herr ordförande! Det här är en fråga som ministern och jag har debatterat i kammaren. Det är oerhört viktigt och bra det ministern säger om en strategi för hela lantbruket. Jag har bara ett medskick, och det är att vi liksom på något sätt ändå får se till att det inte bara blir prat. Det här är så alarmerande just nu. Jag läste senast i dag hur bönder nu går i konkurs för att det är en sådan kris just i mjölkbranschen. Där har jag ett medskick till ministern att på något sätt framåt ta fram något konkret hur man kan hjälpa branschen.

Anf. 156 Landsbygdsminister SVEN-ERIK BUCHT (S):

Jag delar uppfattningen att det är en alarmerande situation för mjölksektorn. När det gäller de olika åtgärderna måste vi också avvakta Konkurrenskraftsutredningen och vad de kommer fram till och säkert beakta många av de frågorna.

Sedan finns det vissa åtgärder som man måste göra nu akut. Det finns på främjandesidan, där vi har gjort insatser inte minst för att få export till Kina. Vi har gett Jordbruksverket i uppdrag att titta på de länder som är duktiga på export. Det finns också andra främjande åtgärder som måste till för att lindra den akuta situation som finns.

Anf. 157 ORDFÖRANDEN:

Vi har säkert anledning att återkomma till frågan om värdefördelningen i kedjan och bristande konkurrens i den.

När det gäller dagens ärende står det i era papper att detta är en beslutspunkt, men det är en diskussionspunkt. Jag finner att det finns stöd för regeringens inriktning i denna fråga.

Vi går vidare till dagordningspunkt 8, Utkast till rådets beslut om statligt stöd till Republiken Cypern i form av skattebefrielse på motorbränsle. De har återkommit ett antal gånger och sänkt tidsperioden.

Detta är en A-punkt, och den är klar. Vi har redan haft ett skriftligt samråd. Vill ministern kommentera någonting?

Anf. 158 Landsbygdsminister SVEN-ERIK BUCHT (S):

Denna fråga kommer att antas som en A-punkt på rådet, det är helt riktigt. Låt mig ändå ge en kort beskrivning av vad som har hänt sedan det förra rådsmötet.

Cypern uppmanades fortsätta diskussionerna med kommissionen för att försöka hitta en annan lösning än den föreslagna. Cypern följde också den uppmaningen, och det förslag som nu redovisas innebär ett betydligt mindre avsteg från statsstödsreglerna än det ursprungliga förslaget.

Mot bakgrund av det bör förslaget kunna stödjas. Det ska dock betonas att regeringens principiella inställning, liksom tidigare, är att rådsprocedur inte bör användas för att göra avsteg från statsstödsreglerna. I sammanhanget vill jag nämna att överenskommelsen innebär att stödet utgår bara från juli till december 2014.

Anf. 159 ORDFÖRANDEN:

Så det är de facto ett efterhandsgodkännande.

Jag har dessutom påpekat till dem att det kan vara bra att man har en bättre miljöprofil på sina stöd i framtiden.

Vi tackar för informationen och går vidare till dagordningspunkt 9 om den samlade marknadsordningen för jordbruksprodukter.

Anf. 160 Landsbygdsminister SVEN-ERIK BUCHT (S):

Ordförande! Ordförandeskapet kommer på ministerrådet att presentera sin lägesrapport om förslaget till EU-stöd för utdelning av frukt, grönsaker och mjölk i skolan, vilket omfattar både punkt 9 och punkt 11 på dagordningen.

I början av året presenterade kommissionen sitt förslag som kort kan sammanfattas med att de två programmen för skolfrukt respektive skolmjölk slås ihop till ett för att dra nytta av synergieffekter. Det har emellertid visat sig svårt att komma överens med kommissionen om den rättsliga grunden för förordningen om fastställande av prisstöd där endast rådet har beslutanderätt.

Regeringens uppfattning är att lägesrapporten ger en korrekt bild av det arbete som skett under innevarande ordförandeskap.

Anf. 161 ORDFÖRANDEN:

Detta är en informationspunkt. Är det någon som vill diskutera mjölk och bananer i skolorna får den hålla sig till dagordningspunkt 11.

På den här frågan tackar vi för informationen. Det är inga A-punkter utöver de gamla.

Vi går vidare till punkt 11. Vill ministern tillägga någonting eller räcker föredragningen på föregående punkt?

Anf. 162 Landsbygdsminister SVEN-ERIK BUCHT (S):

Jag har ingenting att tillägga.

Anf. 163 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen och går vidare till dagordningspunkt 12. Den har tydligen ändrats till lägesrapport, om jag förstått informationen rätt. Det handlar om ekologisk produktion och märkning av ekologiska produkter.

Anf. 164 Landsbygdsminister SVEN-ERIK BUCHT (S):

Ordförande! Det italienska ordförandeskapet har haft som målsättning att anta en partiell allmän inriktning avseende förordningen om ekologisk produktion. Stöd för detta har dock inte funnits bland medlemsstaterna, och ordförandeskapet kommer därför att i stället presentera en lägesrapport, eventuellt tillsammans med något som de kallar en politisk inriktning; det är principer som de vill att rådet ställer sig bakom. Det är alltså inte fråga om ett formellt ställningstagande. Den politiska inriktningen gäller de frågor där ordförandeskapet identifierat att medlemsstaterna haft stor samsyn. Det gäller främst allmänna principer för ekologisk produktion och produktionsregler samt produktionsundantag som finns i gällande ekologiskt EU-regelverk.

Regeringen anser att förhandlingarna gått i rätt riktning, i synnerhet då flera av de viktiga undantagen bibehålls. Detta bedöms vara viktigt för att kunna upprätthålla och utveckla ekoproduktion. Min bedömning är att om ordförandeskapet klargör detta i lägesrapporten samt i den så kallade politiska inriktningen bör det kunna stödjas. Under det inkommande lettiska ordförandeskapet kommer det att ske fortsatta diskussioner om förordningen om ekologisk produktion i dess helhet. Regeringen kommer i dessa diskussioner att fortsätta verka för regler som gynnar utvecklingen av den ekologiska produktionen och sektorn.

Anf. 165 ORDFÖRANDEN:

Jag bedömer det så att vi fattar beslut i den här frågan. Om inriktningen blir som ministern nu har sagt kan vi fatta beslut om att vi stöder, eller stöder inte, den inriktningen. När dokumenten kommer behöver vi ha någon form av samråd, kanske skriftligt, ifall där finns överraskningar, sådant som vi inte kunde förutse i den inriktningsplan som ministern just har angivit.

Anf. 166 ESKIL ERLANDSSON (C):

Ordförande! Tack för informationen! Sverige har gjort ett antal inspel. Finns det andra länder som också har gjort inspel apropå de undantag som vi har föreslagit? Om det finns sådana vore det intressant att få dem redovisade.

Anf. 167 PAVEL GAMOV (SD):

Herr ordförande! Det var något oklart om det var en lägesrapport eller en inriktning vi skulle diskutera här. Jag passar ändå på att anmäla avvikande mening från Sverigedemokraterna.

Vi är kritiska till att kommissionen hela tiden ges befogenheter att genom de så kallade delegerade akterna skärpa förordningar med sådant som ministerrådet inte har tillstyrkt. Vi menar därför att det i en eventuell svensk ståndpunkt – det är lite oklart om det kommer att finnas en ståndpunkt, om det är en lägesrapport eller inte – ska ingå att Sverige motsätter sig att kommissionen ges befogenhet att anta så kallade delegerade akter.

Anf. 168 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det för tillfället finns stöd för regeringens ståndpunkt i det som har beskrivits. Om det tillkommer någonting i dokumentet som inte faller inom ramen för det som redovisats förväntar vi oss att regeringen återkommer till nämnden för skriftligt eller annan form av samråd.

Anf. 169 Landsbygdsminister SVEN-ERIK BUCHT (S):

Ordförande! I så fall återkommer vi självfallet. Det finns många länder, vad gäller Eskil Erlandssons fråga, som framfört synpunkter i samma riktning som de vi i Sverige har. De finns beskrivna i lägesrapporten.

Anf. 170 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för det förtydligandet. Dagordningspunkt 13 är struken. Vi går till dagordningspunkt 14 som handlar om skyddsåtgärder mot växtskadegörare. Det är en lägesrapport.

Anf. 171 Landsbygdsminister SVEN-ERIK BUCHT (S):

Ordförande! Dagordningspunkten gällande lägesrapport om förslag till förordning om djur och hälsa har alltså blivit struken. Dagordningspunkterna 14 och 15 gäller två förordningsförslag från kommissionen, det ena om skyddsåtgärder mot växtskadegörare, det andra om offentlig kontroll inom växt-, djur- och livsmedelsområdena. Dessa förslag var föremål för samråd i miljö- och jordbruksutskottet den 27 augusti 2013. Regeringen har inte sett någon anledning att ändra den handlingslinje som presenterades vid samrådet förra året, och vi vidhåller därför dessa ståndpunkter.

Förordningens förslag om skyddsåtgärder mot växtskadegörare och förslag om offentlig kontroll ingår i ett lagstiftningspaket som kommissionen kallar Friskare djur, sundare växter och en säkrare, jordbruksbase-

rad livsmedelskedja, en moderniseringslagstiftning för ett mer konkurrenskraftigt EU.

Förslagen baseras på översyner som har gjorts av nuvarande lagstiftning och på diskussioner med berörda intressenter, inklusive medlemsstaterna. Diskussionerna i rådet skedde sommaren 2013 och har alltsedan dess fortsatt att intensifieras under det italienska ordförandeskapet. På rådsmötet ska ordförandeskapet lämna lägesrapport för de två rättsakterna.

Anf. 172 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen.

Vi går vidare till dagordningspunkt 16. Den gäller avelsteknisk lagstiftning.

Anf. 173 Landsbygdsminister SVEN-ERIK BUCHT (S):

Ordförande! Förordningen ska ersätta all befintlig lagstiftning på detta område i syfte att se till att unionsbestämmelserna om djuravel tillämpas enhetligt. Förslaget till ny förordning är i princip en sammanslagning av befintliga rättsakter. Regeringen stöder en mer enhetlig lagstiftning som underlättar handel med avelsdjur och avelsmaterial. Det är vid utformningen av regelverket viktigt att beakta den administrativa bördan.

Anf. 174 ORDFÖRANDEN:

Är det fråga om en ren "lissabonisering" eller är det också nytt innehåll i akterna?

Anf. 175 Departementsrådet EVA SJÖGREN:

Det handlar om en "lissabonisering", för att använda ordförandes ordval. Det är framför allt fråga om en anpassning.

Anf. 176 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen och går vidare till Övriga frågor. Finns det något utöver det skriftliga som statsrådet vill ta upp?

Anf. 177 Landsbygdsminister SVEN-ERIK BUCHT (S):

Det finns ett antal övriga frågor. Jag är beredd att svara på frågor om intresse finns.

Anf. 178 ESKIL ERLANDSSON (C):

Ordförande! Jag är intresserad av punkt 17 c, alltså vårt landsbygdsprogram och vad som nu händer med tanke på att det tydligen ännu inte har blivit godkänt. Det är ett program som har skickats till Bryssel, och vad jag förstår utifrån det skriftliga material som är oss tillgängligt är det inte möjligt att prolongera det som gäller till och med 2013.

Min egentliga fråga är: Vad händer nu och vad avser regeringen att göra för 2015, inte minst med tanke på att ett antal stöd måste löpa över år? Den ekologiska produktionen – för att ta ett annat exempel – kan inte

2014/15:17
12 december

läggas ned på en vecka för då är man tillbaka på ruta ett. Jag vill gärna ha några kommentarer om den dagordningspunkten.

Anf. 179 Departementssekreterare EVA HENRIKS:

Som Sven-Erik Bucht sa skickade vi ett förslag till Bryssel. Det var när Eskil Erlandsson ännu var statsråd. Vi fick tillbaka förslaget med en mängd frågor. Dessa frågor fick alla medlemsstater, och de ska besvaras. När kommissionen är nöjd med svaren som medlemsstaterna skickat in sätter de igång med den slutgiltiga godkännandeprocessen.

Det stämmer att kommissionen sagt att de länder som inte skickat in det formella svaret före den 24 november i år inte heller kommer att få sina program godkända före årsskiftet utan först därefter. Däremot säger kommissionen att man kommer att få tillåtelse att så att säga starta på egen risk; det är helt enkelt ett informellt godkännande.

Låt mig svara mer konkret på Eskil Erlandssons fråga, vad som händer med till exempel ekologiska jordbrukare. Vi förlängde reglerna under 2014, när Eskil Erlandsson var statsråd. Som bekant sker samansökan i mars, och till dess hoppas vi ha fått igång det informella godkännandet och att det inte ska vara några problem för dem som vill söka ekologiskt i mars.

Anf. 180 ORDFÖRANDEN:

Svaret var: Inga problem för ekologiska bönder. Oroa dig inte. Är det något annat så återkommer vi.

Anf. 181 MAGNUS OSCARSSON (KD):

Herr ordförande! Tack, statsrådet, för mycket bra svar! Gäller det även andra jordbrukare än de ekologiska? Det sades att man kan köra igång på egen risk. Tänker regeringen göra det i så fall, köra igång på egen risk? Vet jordbrukarna vad som händer framöver?

Anf. 182 Landsbygdsminister SVEN-ERIK BUCHT (S):

Det finns alltid ett risktagande. Ett informellt godkännande gör att risken trots allt är låg, men givetvis finns den alltid där.

Anf. 183 Departementssekreterare EVA HENRIKS:

Vi har en tidsplan för uppstart av åtgärder. Den var etablerad också under den tid som Eskil Erlandsson var statsråd. Där ligger miljöersättningsarna tidigt i och med att den samlade ansökan görs i mars. Därefter kommer åtgärderna att starta enligt tidsplan, under 2015 och till och med början av 2016. Planeringen är att alla åtgärder då ska vara igång.

Om vi bortser från att tidsplanen inte är sådan att allt startar samtidigt tror vi att vi kommer att kunna hålla tidsplanen. Jag kan nämna att det är få program som kommer att bli godkända före årsskiftet. Sverige är alltså inte ensamt om att bli godkänt på andra sidan årsskiftet.

Anf. 184 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen.

Därmed är vi klara med samtliga punkter på föredragningslistan. Vi tackar landsbygdsministern med medarbetare för närvaron.

2014/15:17
12 december

Innehållsförteckning

§ 1 Allmänna frågor	1
Anf. 1 ORDFÖRANDEN	1
Anf. 2 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	1
Anf. 3 ORDFÖRANDEN	1
Anf. 4 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	1
Anf. 5 ORDFÖRANDEN	3
Anf. 6 JOHNNY SKALIN (SD)	3
Anf. 7 DÉsirÉE PETHRUS (KD)	3
Anf. 8 KERSTIN LUNDGREN (C).....	4
Anf. 9 AMINEH KAKABAVEH (V).....	4
Anf. 10 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	4
Anf. 11 ORDFÖRANDEN	5
Anf. 12 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	5
Anf. 13 ORDFÖRANDEN	5
Anf. 14 JOHNNY SKALIN (SD)	5
Anf. 15 KARIN ENSTRÖM (M).....	6
Anf. 16 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	6
Anf. 17 DÉsirÉE PETHRUS (KD)	6
Anf. 18 ORDFÖRANDEN	6
Anf. 19 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	7
Anf. 20 KERSTIN LUNDGREN (C).....	7
Anf. 21 JOHNNY SKALIN (SD)	7
Anf. 22 MARIA WEIMER (FP)	8
Anf. 23 ORDFÖRANDEN	8
Anf. 24 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	9
Anf. 25 ORDFÖRANDEN	9
Anf. 26 MARIA WEIMER (FP)	9
Anf. 27 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	10
Anf. 28 ORDFÖRANDEN	10
Anf. 29 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	10
Anf. 30 ORDFÖRANDEN	11
Anf. 31 JOHNNY SKALIN (SD)	11
Anf. 32 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	12
Anf. 33 ORDFÖRANDEN	12
Anf. 34 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	12
Anf. 35 ORDFÖRANDEN	12
Anf. 36 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	13
Anf. 37 ORDFÖRANDEN	13
Anf. 38 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	13
Anf. 39 ESKIL ERLANDSSON (C).....	14
Anf. 40 DÉsirÉE PETHRUS (KD)	14
Anf. 41 ORDFÖRANDEN	15
Anf. 42 NIKLAS WYKMAN (M)	15
Anf. 43 MARIA PLASS (M)	15
Anf. 44 JOHNNY SKALIN (SD)	15
Anf. 45 ORDFÖRANDEN	15
Anf. 46 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	16

Anf. 47	ORDFÖRANDEN.....	16	2014/15:17
Anf. 48	ESKIL ERLANDSSON (C).....	16	12 december
Anf. 49	ORDFÖRANDEN.....	17	
Anf. 50	DÉSIRÉE PETHRUS (KD)	17	
Anf. 51	Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	17	
Anf. 52	Statssekreterare HANS DAHLGREN	17	
Anf. 53	ORDFÖRANDEN.....	17	
Anf. 54	Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	18	
Anf. 55	ORDFÖRANDEN.....	18	
Anf. 56	Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	18	
Anf. 57	ORDFÖRANDEN.....	18	
Anf. 58	Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	18	
Anf. 59	ORDFÖRANDEN.....	19	
Anf. 60	JOHNNY SKALIN (SD).....	20	
Anf. 61	ORDFÖRANDEN.....	20	
Anf. 62	KERSTIN LUNDGREN (C).....	20	
Anf. 63	Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	20	
Anf. 64	ORDFÖRANDEN.....	21	
Anf. 65	Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	21	
§ 2	Utrikes frågor.....	22	
Anf. 66	ORDFÖRANDEN.....	22	
Anf. 67	Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	22	
Anf. 68	AMINEH KAKABAVEH (V)	22	
Anf. 69	MARIA WEIMER (FP)	22	
Anf. 70	KERSTIN LUNDGREN (C).....	22	
Anf. 71	Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	23	
Anf. 72	KARIN ENSTRÖM (M).....	24	
Anf. 73	Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	24	
Anf. 74	ORDFÖRANDEN.....	24	
Anf. 75	Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	24	
Anf. 76	AMINEH KAKABAVEH (V)	25	
Anf. 77	Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	25	
Anf. 78	KERSTIN LUNDGREN (C).....	26	
Anf. 79	DÉSIRÉE PETHRUS (KD)	26	
Anf. 80	Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	26	
Anf. 81	JOHNNY SKALIN (SD).....	27	
Anf. 82	ORDFÖRANDEN.....	27	
Anf. 83	Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	28	
Anf. 84	AMINEH KAKABAVEH (V)	28	
Anf. 85	JOHNNY SKALIN (SD).....	29	
Anf. 86	MARIA WEIMER (FP)	29	
Anf. 87	DÉSIRÉE PETHRUS (KD)	30	
Anf. 88	Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	30	
Anf. 89	DÉSIRÉE PETHRUS (KD)	31	
Anf. 90	Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	31	
Anf. 91	ORDFÖRANDEN.....	32	
Anf. 92	Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	32	
Anf. 93	ORDFÖRANDEN.....	32	
Anf. 94	Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	32	

Anf. 95	JOHNNY SKALIN (SD)	33
Anf. 96	KERSTIN LUNDGREN (C)	34
Anf. 97	Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S)	34
Anf. 98	ORDFÖRANDEN	35
Anf. 99	Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S)	35
Anf. 100	KARIN ENSTRÖM (M)	36
Anf. 101	DÉSIRÉE PETHRUS (KD)	36
Anf. 102	ORDFÖRANDEN	36
Anf. 103	JOHNNY SKALIN (SD)	36
Anf. 104	KERSTIN LUNDGREN (C)	37
Anf. 105	Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S)	37
Anf. 106	ORDFÖRANDEN	38
Anf. 107	Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S)	39
Anf. 108	ORDFÖRANDEN	39
§ 3	Miljö	40
Anf. 109	ORDFÖRANDEN	40
Anf. 110	Statssekreterare YVONNE RUWAIDA	40
Anf. 111	PAVEL GAMOV (SD)	40
Anf. 112	Statssekreterare YVONNE RUWAIDA	41
Anf. 113	ORDFÖRANDEN	41
Anf. 114	Statssekreterare YVONNE RUWAIDA	41
Anf. 115	PAVEL GAMOV (SD)	41
Anf. 116	JOHAN HULTBERG (M)	42
Anf. 117	ORDFÖRANDEN	42
Anf. 118	Statssekreterare YVONNE RUWAIDA	42
Anf. 119	ORDFÖRANDEN	42
Anf. 120	Statssekreterare YVONNE RUWAIDA	43
Anf. 121	PAVEL GAMOV (SD)	43
Anf. 122	JOHAN HULTBERG (M)	44
Anf. 123	Statssekreterare YVONNE RUWAIDA	44
Anf. 124	ORDFÖRANDEN	44
Anf. 125	Statssekreterare YVONNE RUWAIDA	44
Anf. 126	ORDFÖRANDEN	44
Anf. 127	Statssekreterare YVONNE RUWAIDA	45
Anf. 128	PAVEL GAMOV (SD)	45
Anf. 129	ORDFÖRANDEN	46
Anf. 130	Statssekreterare YVONNE RUWAIDA	46
Anf. 131	ORDFÖRANDEN	46
§ 4	Jordbruk och fiske	47
Anf. 132	ORDFÖRANDEN	47
Anf. 133	Landsbygdsminister SVEN-ERIK BUCHT (S)	47
Anf. 134	ORDFÖRANDEN	47
Anf. 135	Landsbygdsminister SVEN-ERIK BUCHT (S)	47
Anf. 136	AMINEH KAKABAVEH (V)	47
Anf. 137	Landsbygdsminister SVEN-ERIK BUCHT (S)	47
Anf. 138	AMINEH KAKABAVEH (V)	47
Anf. 139	Landsbygdsminister SVEN-ERIK BUCHT (S)	48
Anf. 140	ORDFÖRANDEN	48

Anf. 141	Landsbygdsminister SVEN-ERIK BUCHT (S)	48	2014/15:17
Anf. 142	ORDFÖRANDEN.....	48	12 december
Anf. 143	PAVEL GAMOV (SD)	48	
Anf. 144	ORDFÖRANDEN.....	48	
Anf. 145	Landsbygdsminister SVEN-ERIK BUCHT (S)	49	
Anf. 146	MAGNUS OSCARSSON (KD).....	49	
Anf. 147	ULF BERG (M)	49	
Anf. 148	Landsbygdsminister SVEN-ERIK BUCHT (S)	49	
Anf. 149	ORDFÖRANDEN.....	49	
Anf. 150	Landsbygdsminister SVEN-ERIK BUCHT (S)	50	
Anf. 151	PAVEL GAMOV (SD)	50	
Anf. 152	ORDFÖRANDEN.....	50	
Anf. 153	Landsbygdsminister SVEN-ERIK BUCHT (S)	50	
Anf. 154	JOHAN HULTBERG (M)	51	
Anf. 155	MAGNUS OSCARSSON (KD).....	51	
Anf. 156	Landsbygdsminister SVEN-ERIK BUCHT (S)	51	
Anf. 157	ORDFÖRANDEN.....	51	
Anf. 158	Landsbygdsminister SVEN-ERIK BUCHT (S)	52	
Anf. 159	ORDFÖRANDEN.....	52	
Anf. 160	Landsbygdsminister SVEN-ERIK BUCHT (S)	52	
Anf. 161	ORDFÖRANDEN.....	52	
Anf. 162	Landsbygdsminister SVEN-ERIK BUCHT (S)	53	
Anf. 163	ORDFÖRANDEN.....	53	
Anf. 164	Landsbygdsminister SVEN-ERIK BUCHT (S)	53	
Anf. 165	ORDFÖRANDEN.....	53	
Anf. 166	ESKIL ERLANDSSON (C).....	53	
Anf. 167	PAVEL GAMOV (SD)	53	
Anf. 168	ORDFÖRANDEN.....	54	
Anf. 169	Landsbygdsminister SVEN-ERIK BUCHT (S)	54	
Anf. 170	ORDFÖRANDEN.....	54	
Anf. 171	Landsbygdsminister SVEN-ERIK BUCHT (S)	54	
Anf. 172	ORDFÖRANDEN.....	54	
Anf. 173	Landsbygdsminister SVEN-ERIK BUCHT (S)	55	
Anf. 174	ORDFÖRANDEN.....	55	
Anf. 175	Departementsrådet EVA SJÖGREN	55	
Anf. 176	ORDFÖRANDEN.....	55	
Anf. 177	Landsbygdsminister SVEN-ERIK BUCHT (S)	55	
Anf. 178	ESKIL ERLANDSSON (C).....	55	
Anf. 179	Departementssekreterare EVA HENRIKS	55	
Anf. 180	ORDFÖRANDEN.....	56	
Anf. 181	MAGNUS OSCARSSON (KD).....	56	
Anf. 182	Landsbygdsminister SVEN-ERIK BUCHT (S)	56	
Anf. 183	Departementssekreterare EVA HENRIKS	56	
Anf. 184	ORDFÖRANDEN.....	56	